BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
25 N
25
A VI α 3
13 . I . B . 9

STATVTA COLLEGII

DD. ALMAE VRBIS MEDICORVM

Ex Antiquis Romanorum Pontificum Bullis congeſta, & hactenùs per Sedem Apoſtolicam recognita, & innouata.

Demum à Sanctiſs. D.N. VRBANO PAPA VIII. confirmata.

...OTECA NAZ. ROMA. ...TTORIO EMANUELE

ROMAE. Ex Typographia Reu. Cam. Apoſt. MDCXLII.

SVPERIORVM PERMISSV.

V MMORVM Pontificum prouidentia ex ſupremo Apoſtolicæ dignitatis ſolio ad ea Sanctiſsimæ mentis aciem ſæpius intendit, quæ Populorum incolumitatem concernere ſolent: Siquidem uemadmodū ad rectam viuendi Normam cuſtoendam, & temporalium bonorum conſeruatiom diuerſos Magiſtratus, diuerſaſque Clariſsiorum virorum tam Eccleſiaſticorum, quàm ſeularium in Romana Curia Congregationes, & ollegia erexerunt, qui omnia regant, dirigant, que gubernent, ita etiam, vt Ars Medica, cuius e hominum ſanitas cuſtoditur, ac reparatur, detis modo, & forma ad publicam vtilitatem exeratur, & in ea introducti extirpentur abuſus, ac npoſtorum, qui nomen Medici ſibi temerè vſurabant, audacia, ex quibus humanorum corporum nortes ſæpiſsimè ſequebantur, compeſceretur, Roiani Pontifices olim vnum Collegium proborum

 viro-

virorum Philoſophiæ, & Medicinæ Doctorum ſelectorum ſub certo numero conſtituerunt, quorum caput Prothomedicus appellatur, qui tàm in hac Alma Vrbe, quàm in toto Statu Eccleſiaſtico, tanquam Medicinæ Iudices cunctis alijs, ac omnibus quacumque ratione Hominum ſanitati miniſtrantibus præeſſe, & ſuperintendere debeant. Quocirca poſt multos alios Sixtus Papa Quartus eidem Collegio antiquitùs inſtituto ampliſſimam Iuriſdictionem Motuproprio attribuit: Iulius quoque Secundus ordinationes per ipſos Collegiales Medicos æditas Apoſtolica auctoritate confirmauit. At Clemens Papa Septimus publicum ſanitatis profectum per Philoſophos, & Medicos (quos virtutum, & ſapientiæ nomine cæteris hominibus facile præſtare dicebat, cum ab his præcepta Morum confluxerint, & mortalium vita producatur) perfici, ac regulari perſpiciens; eiuſdem Collegij ſtatuta, ac Iuriſdictionem ſuis ſub plumbo expeditis litteris inſertam approbauit, & ab omnibus, ad quos ſpectat tàm in hac Alma Vrbe, quàm in toto Statu Eccleſiaſtico, ſub Cenſurarum Eccleſiaſticarum pœnis perpetuis futuris temporibus ſeruari mandauit; quæ omnia Paulus Tertius, Iulius Tertius, Paulus Quartus, Pius Quartus, Pius Quintus, & Gregorius Decimus Tertius diuerſis Motupro-

uproprijs, ac litteris Apoſtolicis confirmarunt, & nnouarūt. Verum ſicut Temporum requirebat neeſsitas maiores noſtri omnia in ſupradictis litteris, c Apoſtolicis diplomatibus contenta, in vnum ſtautorum volumen oportunè congeſta ædiderunt, Quæ fel. rec. Clemens Papa Octauus confirmauit, & perpetuò obſeruari mandauit, pro vt litteris Pontificatus ſui Anno ſecundo ſub Annulo Piſcatoris expeditis pleniùs continetur. Demum vt eorum ſemper viridis ſit obſeruatio SS. D. N. Vrbano Papa Octauo humiliter expoſitæ fuerunt ab infraſcriptis modernis eiuſdem Collegij Medicis, videlicet.

DD. Dominico Guidarello Romano eorumdem Medicorum, ac Collegij Priore, & Almæ Vrbis, ac totius Status Eccleſiaſtici Prothomedico Generali, Bernardino Meſſorio Romano, & Baldo Baldo Florentino Conſiliarijs; Leonardo Giſleno Romano Prodecano; Ioſepho Ghiſlerio Romano; Ioſepho de Sanctis Reatino; Alexandro Menchino Ilcinenſi; Io. Petro Moretto Romano; Ioanne Manelſo Eretano; Tiberio à fonte Eugubino; Nicolao Rentio Sabino; Paulo Zacchia Romano; & Ioanne Præſsio de Cæſio omnibus in Artibus, & Medicina Doctoribus Numerarijs, neque non DD. Dominico Pacino Piſtorienſi, Io. Bernardi-

nardino Denſa Salernitano, & Io. Benedicto Sinibaldo Leoniſſano Numerarijs in Philoſophia dumtaxat, ac DD. Benedicto Rita Leoniſſano, & Marcello Lutio Romano in dicto Collegio ſupernumerarijs. Quorum votis Sanctiſs. D.N. libenter annuens prædicta de verbo ad verbum inſerta ſtatuta litteris Apoſtolicis confirmauit Tenoris ſequentis videlicet.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad Perpetuam rei Memoriam.

ARTIS Medicæ, qua humani corporis ſanitas conſeruatur, morbique illam infeſtantes depelluntur præſtantiam, & vtilitatem attentè per-
ndentes, his quæ pro recto fideliq. eiuſ-
m Artis præſertim in hac Alma Vrbe,
Statu Eccleſiaſtico noſtris exercitio, &
mmodis, virorumq; illius peritorum De-

core

core prouidè ſtatuta fuerunt, vt firma, & illibata perſiſtant libenter cum à nobis petitur Apoſtolici Muniminis adijcimus firmitatem, prout publicæ incolumitati cognoſcimus expedire. Nuper ſiquidem dilecti filij Dominicus Guidarellus Artium, & Medicinæ Doctor, ac Romani Artium, & Medicinæ Doctorũ Collegij Prior, Vrbiſque, & Status prædictorum Prothomedicus Generalis, necnon Bernardinus Meſſorius, & Baldus de Baldis etiam Artium, & Medicinæ Doctores ipſius Dominici Prioris, & Prothomedici Conſiliarij tam ſuo, quàm dicti Collegij nominibus exponi nobis fecerunt, quòd ipſi ſtatuta Collegij prædicti aliàs confecta, & à nonnullis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris approbata in vnum volumen quibuſdam additis, & in melius mutatis redigi fecerunt tenoris ſequentis videlicet.

STATVTA COLLEGII DD. ALMAE VRBIS MEDICORVM.

De numero, & ordine Collegarum. Cap. I.

ROMANVM Medicorum, quod in antiquis Iuſtiniani legibus, & in Archiuijs Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, Archiatrorum Collegium appellatur, ante multa ſecula ob Reipublicæ vtilitatem, à Romanis Imperatoribus inſtitutum, & deinde à Summis Pontificibus, & reſtitutum, & confirmatum, & multis priuilegijs, & ampla iuriſdictione illuſtratum, Patrum noſtrorum memoria numerum duodenarium non ſuperabat; ſed aucta deinceps laborum mole, cui par ille numerus non erat, aliàs pluribus, aliàs paucioribus, vt tempus

docebat adiunctis Collegis, ſtatutum eſt denique, vt viginti conſtet. Huic igitur numero nulla poſſit fieri additio, deque eo augendo quis quis ad Collegium egerit, ipſo facto, & ipſo iure ex Collegarum albo expunctus cenſeatur. Ex his verò treſdecim ordine Priores in Collegium adſcripti numerarij, ſeptem verò, qui deinceps ordine poſteriùs adſcripti ſunt, ſuper: numerarij antiquo more vocentur. Quorum tres numerarijs propinquiores numerarij Philoſophiæ more maiorum appellentur. Huius autem varietatis vſus ſuis locis inferiùs innoteſcet; vt verò prior, aut poſterior aliquis in Collegium cooptatus eſt, ita rei alicuius gerendæ cauſa conuocatis Collegis ſedendo, dicendo, ambulando, omni alia poſt habita ratione, quæ alioquin extra Collegium ſeruanda eſſet, priorem, poſterioremue locum retineat.

De Collegij Magiſtratuum numero, & tempore. Cap. II

EX eo numero, & non aliter, vnus eſto, qui alijs præſit, quem Priorem, vel Protomedicum vocant, idemque ſit Collegij Prior, & Protomedicus Generalis, cuius duo ſemper ſint Conſiliarij, Primus ſcilicet, qui anno proximo eumdem geſſit magiſtratum, & Secundus, qui eſt pro ſequenti anno Protomedicus deſignatus. Sint Cenſores duo, Syndici item duo. Quęſtor vnus, ſiue Camerarius, Promotor vnus

vt infra Cap. 18. Examinatores quinque, quorum duo ſtudioſos, qui dignitatem Doctoris etiam Chirurgi petunt: Duo verò exteros Medicinæ profeſſores ad Vrbem venientes, & Medicinam exercere volentes examinent: Vnus denique illos examinet, qui tàm in omnibus, quàm in particularibus caſibus Chirurgię facultatem per litteras petunt. Sint præterea Examinatores Obſtetricum, Chimicorum, vendentium herbarum, & aliorum ſimplicium Medicamentorum, ac ſtufam ſiccam facientium. Sint vero cuncti Magiſtratus annui; Protomedicus, Cenſores, & Syndici à toto Collegio declarentur; Reliquos Iure ſuo Protomedicus denunciet, eos quoque, vel ex eis aliquos, qui priore anno eoſdem Magiſtratus geſſerint. Protomedicum liceat confirmare in ſequentem annum, ſeruata ratione poſteriùs declaranda. Calendis Ianuarij noui adeantur Magiſtratus, quod ſi mori Protomedicum contigerit ante ſextum ſui Magiſtratus menſem, adeat Magiſtratum Conſiliarius ſecundus; & Conſiliarius ſecundus alter eligatur: liceat tamen eumdem in annum ſequentem dumtaxat confirmare: Si vero poſt ſextum menſem mors acciderit, reliquum illius anni, & annum in ſequentē gerat idem Secundus Conſiliarius Magiſtratum, & hoc anno exacto deponat, nec de eo confirmando agatur, ſtatutum eſt enim cuiquam non licere longius biennio tempus Magiſtratum gerere.

De Conditionibus eligendi Protomedici. Cap. III.

NEmo deſignetur Protomedicus niſi ex corpore Romani Collegij, & qui annis quadraginta natu maior non ſit, qui tres totos annos in Collegio non fuerit, qui triennium ab eodem Magiſtratu non vacauerit, ſi forte antea geſſiſſet, qui ab Vrbe domicilio relicto abfuerit, qui fuerit hæreſi, aut alia notatus infamia, qui fuerit à Syndicis, vel Cenſoribus mulctatus iuxta formam Cap. de Collegio cenſorio Cap. XIII. qui criminis alicuius Protomedici ſententia, à Conſiliarijs (ſi prouocatũ ſit) confirmata condemnatus fuerit. qui vero quacumque ratione hanc dignitatem aſſequi, contra quam ſtatutum eſt, aggreſſus fuerit; is perpetuò Collegij dignitate, ac Iure omni priuetur, nec vmquam in Collegium admittatur. In cuiuſuis autem Magiſtratus electione coram toto Collegio ſtatutum illud legatur, in quo de illo agitur, adhoc vt nemo non ſeruata Statuti forma eligatur.

De Modo eligendi Protomedicum. Cap. IV.

QVoniam & antiqua Collegij Statuta, & nouæ eorum reformationes decreuerant cunctis ratio-

onibus, ne aliquis in Protomedicum eligatur niſi
iori anno Conſiliarij ſecundi munus exercuerit,
uo aditus ad Collegij negotia potiſſimum datur:
id leges de Protomedico deſignando, & ſecundo
onſiliario eligendo eædem ſunt: Videlicet Proto-
edicus Magiſtratu abiturus ſub fine anni ante feſtū
tiuitatis Dominicæ Collegium Numerariorū, ac
pernumerariorum ad præſcriptam diem, & horam
nuocari iubeat in locum oportunum, in quem, cū
mum alij cum Protomedico Collegæ decem con-
nerint, inchoetur Sacrum de Spiritu ſancto, eoque
è peracto, Collegæ qui tunc aderunt ſoli in locum
oneum, ſe recipiant clauſis ianuis. Nulli Collegarū
itus pateat; quin & quatuor nummis aureis de Ca-
era mulctetur, qui vocatus tempeſtiuè non acceſſe-
, neque non qui abſque iuſta cauſa à Collegio co-
oſcenda non venerit. Ibi vero parata ſit menſa
Collegarum conſeſſu modicè diſtans; & in ea lanx
bis, & nigris plena calculis, vel leguminibus adſit,
pixis, ſiue vrna, ore non admodum patente, & in
ius fronte figatur cartula explicata inſcriptum no-
en eius referens, pro quo Iure primo loco ſuffragia
ri debent. Collegæ præſentes omnes, illo excepto,
o quo ſuffragia ferenda ſunt, ſeruato ordine antedi-
, ad menſam accedant, & vnum ex leguminibus
retò in vrnam demittant vel album, vel nigrum
o ſua conſcientia eligendo, vel repudiando. Poſt
a ſuffragia Notarius cunctis ſedentibus cartulam
dictam

dictam per Cenſores recognitam plicet diligenter, vt non facilè poſſit explicari, & in eamdem vrnam demittat. Mox de vrna ſuffragia, & cartulam (auerſis quo ad fieri poteſt oculis) papiraceo inuolucro inuoluat. Inuolucrum autem in altera Menſæ parte ſepoſitum ſeruet; Deinde ijſdem omnino ſeruatis pro altero, cui iure ſecundus locus debetur, ſuffragia ferantur, & ſimiliter pro tertio, & ceteris vſque ad poſtremum ex ijs, qui ad Magiſtratum gerendum eligi poſſunt, quorum nemo recuſet, quin pro ſe ſuffragia ferantur, niſi excuſatione vſus, de qua Collegium prius ſecretis ſuffragijs cognouerit, & ſtatuerit. Præterea Notarius cuncta inuolucra miſceat, & confundat. Deinceps ſingula palam, & omnibus coram Collegis aperiat, & aperta ſeorſim reponat, & obſeruatis diligenter, & fideliter ſingulorum ſuffragijs, illius tantũ cuius plura ſuffragia extiterunt, aperiatur cartula, quã ijdem Cenſores recognoſcant, Is enim declarandus, & denunciandus eſt ſecundus Conſiliarius, & futurus anno in ſequenti Protomedicus, cuius ea nomen inſcriptum referet, aliæ vero ita confundantur cartulę, vt quid Collegis ceteris acciderit in incerto relinquatur. Quod ſi duo vel plures ſuffragijs pares extiterint, res ad ſortem reuocetur, & illorum cartulæ ante quã aperiantur in vrnam confusè demittantur, quarum quæ prima extrahetur per Cenſores recognoſcenda ea eiuſdem Conſiliarij nomen denunciabit, reliquis non inſpectis, ſed vt ante dictum eſt in incerto relictis.

is. Si huic electioni is non conſenſerit, aut ſta-
ıto tempore munus hoc gerere recuſauerit, ſoluat
amerario aureos de Camera vigintiquinque, qui cũ
eteris Collegij pecunijs ſuo tempore diſtribuantur,
ec pęna ei remittenda ſit, niſi res ſecretis ſuffragijs
ecernatur, quos ſi ſoluere noluerit, omne ius Col-
gij amittat, & alter pro eo in Collegium coopte-
ır. Si forte Protomedicus è numero ſupernumera-
orum deſignatus fuerit (quod licet) vbi Magiſtratũ
epoſuerit, in locum ſuum inter ſupernumerarios re-
ertatur: Etenim Iura Numerariorum illęſa, & inte-
ra ſeruanda ſunt; propterea nihil ei Iuris acquiratur,
uod Numerariorum proprium ſit: Itaque & dum
erit Magiſtratum id tantum ei conceditur, quod in-
egris Numerariorum Iuribus concedi poteſt.

De Protomedici deſignati abſentia, Magiſtratum adeundi tempore, & de eius vicegerente. Cap. V.

PRotomedicus deſignatus ſi cum Magiſtratum
adire debet Collegij nomine abſuerit, habea-
ur tanquam præſens, ſi vero propria cauſa, Cenſorũ
itteris quam primum reuocetur, admoneaturq; duo-
um menſium tãtum ſpatium ad reditum ſibi à Col-
egio conceſſum; quòd ſi iuſtam abſentiæ cauſam
Collegio expoſuerit, tantum ei ſpatium concedatur,
quan-

quantum in re preſenti Collegio expediri viſum fuerit; eo vero interim non redeunte, conuocato per Cẽſores Collegio Nouus eligatur & Protomedicus, & Secundus Conſiliarius ſeruatis, quę ſeruanda eſſe in hac electione ante ſtatutum eſt. Protomedici autem quacumque de cauſa abſentis vſque ad reditum, aut vſque ad nouam electionem legitimo abſentiæ tempore elapſo faciendam, vicelgerat Primus Cõſiliarius, & eiuſdem pariter abſentis ſecundus, quod ſi omnes ſic abſuerint Cenſorum primus.

De iure iurando à nouo Protomedico præſtando. Cap. VI.

PRotomedicus deſignatus antequam Magiſtratũ adeat, Collegio conuocato, coram Collegis flexis genibus ante Priorem Protomedicum, & Sacrum Euangeliorum volumen ambabus manibus tenens iuret, ſe omnia, & ſingula Collegij Statuta, & decreta obſeruaturum, & ab alijs vt obſeruentur pro viribus curaturum, & numquam vlli rei aſſenſurum, quę Collegij decus, dignitatem, & Iura violet, & imminuat, & anno exacto Magiſtratu abiturum, & ſucceſſori bona fide omnia ſcripta, & monumenta ad Collegium ſpectantia, & pecunias, ſi quas forte receperit traditurum. Quod ſi ius iurandum neglexerit adhibita per Cenſores diligentia, vt rerum Collegij nihil pereat, de Collegarum numero eximatur, &

alter

alter in eius locum admittatur. Interim omnium ſcripturarum, aliarumque rerum, quas Protomedicus ſucceſſori traditurus eſt, Index extet in Secretariæ libro deſcriptus coram Cenſoribus, quibus & illius copia tradatur, quo intelligatur ſi quid earum rerũ perierit, quod alicuius momenti ſit. Quòd ſi euenerit, Protomedicus violati ius iurandi reus eſto, & in eũ Collegij arbitratu animaduertatur: quod ſi factũ negligentia, non dolo conſtiterit, negligentiæ pœnam nihilominus luat, vt ab eodem Collegio ſtatuetur.

De noui Protomedici inſtructione. Cap. VII.

PRotomedicus Magiſtratu abiturus omnia, quæ ad eius munus ſpectantia relinquet imperfecta ſucceſſori patefaciat, eumque de ſingulis admoneat, & inſtruat, ne quid detrimentum ex eorum ignorantia reſpublica, & Collegium patiatur.

De Protomedici poteſtate, & iuriſdictione. Cap. VIII.

PRotomedicus, licet ex ſupernumerarijs electus ſit, primum obtineat locum inter ceteros Collegas, & inter alios Medicos (excepto eo, qui eſt à ſecretis Romani Pontificis) in inceſſu, in ſeſſionibus, in cõſultationibus, eique liceat veſtes violaceas tem-

pore Magiſtratus induere. Collegium ſiue Numerariorum, ſiue omnium abſque Protomedici mandato (exceptis cauſis ad Cenſorum officium ſpectantibus) conuocari non poſſit, eoque conuocato, etiam de Protomedici mãdato nihil ſtatui poſſit ipſo abſente, & quicquid ſtatutum fuerit irritum, & infectum habeatur, niſi prius ipſe admonuerit in ſcriptis Collegium, ſe id quod ſe abſente ſtatuetur ratum habiturum. Inſuper in omni negocio ad Collegium ſpectante, de quo ſententiæ Collegarum exquirendæ ſint, duo ſuffragia Protomedicus ferat. Eius autem iuriſdictioni non ſolùm Collegæ, verum etiam (quo ad ea, quæ ad Artem Medicam quacumque ratione pertinent) omnium Ciuitatum, & Terrarum tàm mediatè, quàm immediatè S. R. E. ſubiectarum, Medici, & quicunque aliqua ratione medicinam vel eius partem aliquam exercent, & ipſi quoque Aromatarij, & quicumque aliquid humanis corporibus valetudinis cauſa adminiſtrant ſubijciuntur. Eius muneris eſt res Collegij tractare, regere, gubernare, dirigere, curareque in primis, vt hæc ſtatuta tàm à Collegis, quàm à reliquis, ad quos ſpectat, obſeruentur; eoſque qui obſeruare detractauerint, & præterea loquaces, Garrulos, Contumaces, Moroſoſque Collegas, & qui ſibi plus aſſumunt, quàm par ſit admonere, caſtigare, punire, vt in ipſis ſtatutis definitum eſt. Et ſi quid accidet, de quo ſtatutum ſit nullum, ſuo arbitratu, Cõſiliarijs tamen cõſentientibus, decernat, Eiuſdem

eſt

eſt diſcordias, ſi fortè inter Collegas oriantur, ſedare, & componere, aut ex ſe ipſo, aut ſi opus ſit adhibito Conſiliariorum auxilio, aut Cenſorum, & cæterorum Collegarum, quos præſertim magis idoneos nouerit; quorum mandatis, ſi qui inter ſe diſcordes fuerint, non paruerint, Triennium à Collegio abſint, atque interim Collegij emolumentis priuentur. Ad eumdem quoque Protomedicum pertinet lites, cauſas, diſcordias, & controuerſias quaſcumque tàm Ciuiles, quàm Criminales ad Artem Medicam ſpectantes cognoſcere, iudicare, definire; Item maleficos, Reos contumaces pœnis debitis mulctare. Item ſemel ſingulis annis, ac quoties expedire exiſtimauerit, Aromatariorum officinas tàm Vrbis iuxta formam Motus proprij Gregorij XIII. confirmationis concordię, & Reformationis Pauli Papæ V. quàm totius Eccleſiaſticæ Ditionis inuiſere, & perſcrutari diligenter, & tàm ſimplicia quàm compoſita Pharmaca examinare, de eiſque pro ſua conſcientiæ ad Populorum vtilitatem ſtatuere, aut approbando, aut reijciendo, ſiue idipſe præſens, ſiue per alios idoneos Medicinæ Profeſſores Collegas tamen in Vrbe; extrà verò etiã non Collegas efficiat, neque non officinas inuiſat eorum qui ſolùm ſimplicia Medicamenta venalia exponunt, quos Drogherios vulgari nomine, vocamus. Viſitet inſuper ipſe, vel Collega aliquis ab eo delegatus officinas Chimicorum, & Herbariorum, ac Stufas ſiccas, & ſi res vitioſas in illis fraudemq; aliquam de-

 per-

prehenderit corrigat, & puniat. Hoc autem viſitandarum huiuſmodi officinarum ſaluberrimum Inſtitutum Ciuitas nulla, vel Oppidum, aut Pagus recuſare debet, aut poteſt. Quòd ſi quæ loca malo conſilio, & in propriam perniciem ab hac iuriſdictione ſeſe quouis Priuilegio, aut quibuſcumque litteris, aut fauore munita exemerint, aut eximere tentauerint, vel imposterum tentabunt, quicquid obtinuerint, vel obtinebunt, nō citato, vel admonito Protomedico, & Collegij Romani rationibus nō audiitis, irritum eſto, nec propterea impediatur Protomedicus, vel quem ipſe miſerit, quò minus munere ſuo fungatur, & iuriſdictionem ſuam exerceat. Propterea Ciuitates aliæ Ditionis ſcilicet Eccleſiæ ſine auctoritate, & cōſenſu eiuſdem Protomedici (qua de re tamen Protomedicus ſine Collegio ſtatuere nihil debet) Collegia inſtituere, Protomedicos eligere, facultatem medicinæ partem exercendi per litteras, quas Patentes vocant concedere, pœnas aliquas irrogare, & ſtatuta in ijs, quę ad Artem Medicam ſpectant, eiuſque Miniſtros condere non valeant. Quorum omnium gratia, & alijs quoque de cauſis ſinguli Protomedici Generales pro tempore exiſtentes quot annis Bandimenta proclamata vt vocantur, promulgare etiam cū tubarum ſonitu, & affigere conſuetis viarum angulis, & Platearum Vrbis, & Ciuitatum exterarum, Oppidorū, terrarumque omnium d. Eccleſiaſticæ Ditionis. debet Item omnes in Arte Medica, vel Chirur-

gica,

gica, vel Tonſorum delinquentes, aut aliquam dictarum Artium eodem Protomedico inſcio, aut nolente exercentes; hyrudines, cucurbitulas admouentes, ſecantes venas, aut alio quouis modo ſanguinem extrahentes de humano corpore, quiſquis ille ſit, vel ſi Doctoris habeat dignitatem tàm Phiſici, quàm Chirurgi, à quacumque vniuerſitate, ſiue Collegio, aut alias, & quocumque modo, & vbilibet ſibi præſtitam admonere, corrigere, caſtigare, & punire valeat.

De Protomedico exteras Ciuitates, & alia loca viſitaturo. Cap. IX.

LIcet Collegium ſine Protomedico videatur corpus veluti ſine capite, publicæ tamen vtilitatis gratia liceat Protomedico, cauſa prius à Collegio cognita & approbata, loca omnia S. R. E. mediatè, vel immediatè ſubiecta per ſe ipſum inuiſere, & tàm à Medicis Phiſicis, quàm à Chirurgis, quicumque extiterint toties, quoties in Rebus ad Artem Medicam ſpectantibus, neque non ab Aromatarijs, qui ſimiliter in Rebus ad eorum Artem attinentibus crimine aliquo conuicti fuerint, pœnas repetere liceat. Ei quoque illa omnia, quæ per Collegij Statuta eidem in Vrbe exiſtenti licet expedire; In quibus autem Conſiliariorum, vel totius Collegij aſſenſus per eadem Statuta neceſſarius eſt, eam ſeruabit rationem, quam

ſibi

ſibi diſceſſuro ex Vrbe, Collegium conſtituet, ad quod de hoc rerum genere, referendum eſt, vt pro ratione temporis ſtatuat, quod publicis commodis conſultius cognoſcet; Ei quoquè liceat Notarium, & famulum cum duobus equis Collegij ſumptibus ſecùm ducere. quòd ſi quis alicubi deliquerit quò Protomedico accedere non liceat, Reum citari, & adeſſe iubeat, ipſo tamen renuente, idoneum ad cauſam cognoſcendam virum ipſius Rei ſumptibus mittat, cumque erit de tota re ab eo certior factus, Reum damnet, vel abſoluat.

De Conſiliariorum Officio. Cap. X.

Conſiliarij ambo flexis genibus ante nouum Protomedicum coram vniuerſo Collegio ſacra tenentes Euangelia iurent, ſe Protomedico pręſto futuros, eúmque Conſilio, & opera, ad Collegij Statutorum obſeruationem adiuturos, ceteraque fideliter, quæ ad munus illorum pertinent præſtituros: Primus Conſiliarius penes ſe habeat ſigillum, quo litteræ patentes, & Priuilegia, in quibus Collegij ſigillum apponi debet, obſignanda ſunt. Ambo ſubſcribant gratis omnia illorum Priuilegia, qui Doctoris gradum à Collegio obtinuerint; ſubſcribant (non tamen gratis) etiam omnes licentias, litteras, & patentes, quibus facultas aliqua medendi Chirurgis, vel

vel Empiricis concedi ſolet, quæ à ſolo Protomedico, Cõſiliarijs diſſentientibus, cõcedi non valeant, quòd ſi quid in hoc Rerum genere commiſſum fuerit, re per Cenſores, vbi ſe Protomedicus Magiſtratu abdicauerit, notatã, Collegium in Protomedicum, & Cõſiliarios ſuo arbitratu animaduertat; ijdẽ Viceprotomedici priuilegiũ ſubſcribant, pro his vero ſubſcriptionibus (ea excepta quam gratis faciendam dictum eſt) pecuniam præfinitam iuxta formam inferius deſcriptam recipiant: In locum autem Conſiliarij ad munus ſuum obeũdum quoquo modo impediti Collegium ſecretis ſuffragijs aliquem ſubſtituat, quod ſi Protomedicus ſolus id fecerit, anno integro emolumentis careat, & ſubrogatio per eum facta ſit omnino irrita.

De Camerarij electione, & officio. Cap. XI.

Camerarius eligi poſſit tàm ex ſupernumerarijs, quàm ex numerarijs, dum is, qui eligitur, amplius anno in Collegio fuerit. Electus ſtatim iuret forma ſuperius expoſita, ſe munus ſuum ſtudioſè, & fideliter functurum, & anno exacto rationem expenſi & accepti Syndicis redditurum. Præſtito iure iurando, ſtatim ab antiquo Camerario libros accipiat redditũum, & expenſarum, & quod reliquum eſt pecuniarum; indeque pecunias omnes ad Collegium pertinen-

tinentes recipiat, ſuoque periculo cuſtodiat, & pro temporis oportunitate Collegij, ſeu Protomedici mãdato ab ambobus etiam Conſiliarijs ſubſcripto impendat, quodque ſupererit Collegis diſtribuat, iuxtà formam ſuo loco inferiùs deſcriptam. Quòd ſi quid humanum interim ei contigerit, liceat Protomedico, ſi res ita poſtulet, ab hæredibus non ſolùm repetere Collegij libros, & facto calculo pecunias, quas cuſtodiebat, ſed etiam illos cogere, & mandare, vt per Mareſciallum aliquem ex bonis à Camerario relictis tantum extrahatur, quantum Collegio ſatis erit, nùlla expectata bonorum eius diſcuſſione.

De Cenſorum electione, & officio. Cap. XII.

CEnſores duo deſignentur à Collegio legitimè congregato ſecretis ſuffragijs in vltima cõgregatione veteris Protomedici, nec deſignari poſſint, niſi ex treſdecim numerarijs, & eorum, ſaltem alter fuerit aliquãdo Protomedicus. Cenſor deſignatus nõ recuſet munus, niſi Camerario ſolueritaureos duos de Camera, qui cum reliquis pecunijs ſeruentur: qui ſoluere recuſauerit, arceatur à Collegio ſex menſibus. Curent Cenſores, vt Protomedicus, & Cõſiliarij, Collegæ reliqui, & Miniſtri Collegij, & Protomedici ſuis probè fungantur officijs; ſi nouerint illos delinquere primò priuatim, & ſeorſim, deinde cõiunctim admoneant,

neant, hortenturque vt ad officium reuertãtur, quod ſi aſſequuti non erunt, de re tota referent ad Collegium, quod ipſi Cenſores conuocabunt, vel nolente, & inuito Protomedico: Collegiũ verò de re per Cenſores expoſita cognoſcat, & iudicet. Id verò ſolùm ratum eſto, quod ex quatuor præſentium Collegarũ partibus tres ſtatuerint, à qua ſententia nec Protomedico, nec Collegarum, nec Miniſtrorum vlli liceat recedere; qui parère recuſauerit, præuia citatione, Collegio priuetur, & in eius locum alter Collega legitimè cooptetur. Si Miniſter, vel officialis ex titulo quoque oneroſo, ſed non Collega, reus conuictus Collegij ſententiæ parère noluerit, cadat omni Iure, & Collegio liceat alterũ deligere, vt per obitum ſeruatis ſeruandis licet. Cenſorum alter altero abſente Cenſorio officio fungatur ſolus, perindè ac ſi vterque adeſſet, ne obſit mora Collegio. Si alter obierit, in eius locum alter eligatur à Collegio. Curent prætereà, vt ſeruetur ſilentium in Collegio oportunum, Garrulos, & loquaces arguant, ac ſi res ferat à Collegio dimittant, conſentiente tamen Protomedico: Imò poſſint ipſi quoque ſilentium, modumq. Protomedico imponere, ſi qua in re nimius videatur. Abſentem Protomedicum admoneant, vt antè dictum eſt ſtatuto quinto; & ijdem (ſi concordes fuerint, nec aliter) valeant ſub anni finem ante ſecundi Conſiliarij electionem referre ad Collegium de præſentis Protomedici (qui ſcilicet non vltra annum Magiſtratum

 geſſe-

geſſerit) confirmatione in annum dumtaxat ſequentem, atque tunc ſecretis ſuffragijs re commiſſa, id ratum, firmumque habeatur, quod omnibus, vel maiori Collegarum parti viſum fuerit. Protomedicus hac lege confirmatus recuſare non poſſit officium, niſi ea præſtet, de quibus actum eſt ſuprà de Protomedici electione, dum verò hoc agitur Protomedicus extrà Collegium expectato, nec ingreditor, niſi à Cenſoribus reuocatus.

De Collegio Cenſorio conuocando. Cap. XIII.

Idem Cenſores bis in anno ſub finem Martij ante feſtum Reſurrectionis Dominicæ, & ſub finem Septembris Collegium conuocent, ad illudque referant de Collegio Cenſorio conuocando, & re ſecretis ſuffragijs commiſſa, ſi plures non conſenſerint, res in aliud tempus dimittatur, ſi conſenſerint plures, Cenſorum arbitrio Cenſorium Collegium conuocetur in eum finem inſtitutum, vt perſcrutetur ſit, nec ne malum aliquod inteſtinum, quod Collegio dedecori, & Reipublicæ detrimento eſſe valeat; ſcilicet obſeruandum eſt, ſit nec ne Collegarum aliquis perditis moribus, diſcolus, & ſeditioſus, qui Collegij tranquillitatem perturbet, & dignitatem, & bonam famam malis artibus violet, & imminuat. Quòd ſi quid huiuſmodi extiterit (quod Deus auertat) liceat in eum

ſequen-

ſequenti ratione animaduertere. Notariûs in Collegio Cenſoriû præcedente ſingulis Collegis exhibeat longas Schedulas, in quibus ſingulis Collegarum ſingulorum deſcripta ſint manu Notarij nomina etiam abſentium, tot inciſuris, quot erunt nomina, vt facilè ſeparari cuiuſque arbitrio valeant, ſuperſitq. nón nihil earum ſchedularum, vbi ſcriptio nulla ſit; eás autem quilibet ſeruet ad diem Collegij Cenſorij; quo die Collegæ ordine antedicto ſinguli ſeorſim ad menſam accedant, & Collegæ illius, quem notãdum iure meritò cenſuerint, ſecretò nomen (addito tamen à tergo ſchedulæ in Collegio Collegium Cenſorium prægreſſo exhibitæ crimine, quo illum notandum exiſtimant, & illius quoque conſcios, ſi quos nouerint, nominent, quod ſi additum non erit eius notæ ratio nulla habeatur) aut ſi neminem notandum ſtatuerit, albam ſchedulę portionem ſaltem in eamdem vrnam demittant. Aperta deinde vrna per Cenſores, præſente tamen Protomedico, ſi cuius nomen tot ſchedulis inſcriptum reperiatur, vt ex tribus Collegarum partibus duas exæquet, ex quocumque ordine ſit ſeorſim à Cenſoribus de obiecto crimine admoneatur, quòd ſi poſteà intra quindecim dies ab iiſdem Cenſoribus illi præuia intimatione perſonaliter exequenda, & in actis prædicti Notarij regiſtranda loco termini peremptorij præfigendi, crimen id coram ipſis Cenſoribus eorumdem exiſtimatione non diluerit, Cenſoria auctoritate confeſtim, nulla alia ex-

pectata declaratione, mittatur foras, nec in Collegiũ, niſi poſt annum exactum admittatur, interimque, vt muneris, & honoris, ita fructus nullius particeps eſto: Anno verò exacto in Collegium reuocetur; Quòd ſi idem rurſus ſimili modo notatus fuerit, Triennium à Collegio ſimiliter procul eſto; Quòd ſi tertiò hoc illi euenerit, is in perpetuum Collegij honore ſpolietur, & omni ſpe reſtitutionis abolita, in eius locum alter, ſeruata forma inferiùs deſcribenda, eligatur, & admittatur, nec de eius poſteà reſtitutione cuiquam, ne ipſi quidem Protomedico verba facere fas eſto, niſi Collegium ſpeciatim huic Conſtitutioni derogando annuerit; petentibus ſibi de ea re dicendi copiam fieri, atque ſiue Protomedicus, ſiue alius rogaturus ſit, vtatur hac forma: Placet ne vobis Collegæ, vt referamus de N. quem olim Collegij dignitate ſpoliaſtis, reſtitutione? Tunc verò ſecretis ſuffragijs huic Conſtitutioni primùm derogetur, quòd ſi maior pars aduerſetur, ſilentium perpetuum indicatur. Si omnes, vel pleriq. conſenſerint derogationi, tunc liceat referre, & auditis, & examinatis rationibus, quæ afferentur, id ratum eſto, quòd ſecretis ſuffragijs Collegio, vel omnibus, vel pleriſque viſum fuerit; qui ſecus facere aggreſſus erit, ſi Protomedicus ſit, nulla alia intercedente declaratione, eadem Cenſoria auctoritate confeſtim Magiſtratu priuetur, & in ejus locum alter ſubſtituatur Protomedicus, ſeruata forma electionis ante deſcripta, & à Collegio remoueatur, nec

niſi

niſi anno exacto reuocetur, omniq. interim fructu, & emolumento priuetur; qui Protomedicus non erit, Collegio, & emolumentis ſimili modo priuetur. Si nomen Protomedici Magiſtratum gerentis vſia, vel pluribus inſcriptum ſchedulis in vrna dicta reperietur, hoc Cenſores irritum, & infectum exiſtiment, & ſilentio penitùs inuoluant; Si verò à paucioribus, quàm dictum eſt notatus aliquis fuerit, is ab eiſdem ſecretò de ea re admoneatur, vt probe perſpecta, & explorata conſciencia ad officium ſponte reuertatur. Caueant verò ſinguli Collegæ, abſtineantq. ab iniuſtis criminationibus, ac ne odio, & vltionis deſiderio Collegas ſuos innocentes criminentur: Quod ſi quis fecerit, nouerit in primis ſe periurum eſſe; deinde memento Deum O. M. cordium perſcrutatorem ſcelus impunitum non relicturum, ſeque (ſi fortè vmquam detegatur) falſæ criminationis pœnam Collegio daturum; Etenim hæc de Collegio Cenſorio ſtatuta ſunt ad tumultus ſedandos, non autem ad nouos excitandos, & ad bonam Collegij famam conſeruandam, non autem vt aditus pateat infamiæ Collegarũ innocentium; Nam Collegij decus eſt poſitum in ſingulorum Collegarum vitæ, ac nominis integritate.

De

De Syndicorum electione, & Officio. Cap. XIV.

NOuus Protomedicus cum toto Collegio teneatur ſtatim poſt præſtitum iuramentum ſecretis ſuffragijs maioris partis Collegarum omnibus propoſitis præter Protomedicum, Conſiliarios, & Camerarium duos eligere Syndicos, qui veteris Protomedici facta, & Viceprotomedici, & Camerarij rationes examinent; Quod ſi nihil commiſſum inuenerint, eos abſoluant: Si cuius crimen aliquod detexerint, illum pro facinoris grauitate condemnent. A ſententia autem Syndicorum liceat appellare ad totum Collegiũ, quod Collegium teneatur omninò pronunciare in altera ex tribus proximis Congregationibus, alioquin Reus ipſo iure abſolutus cenſeatur.

De Syndicis cum Protomedico. Cap. XV.

AB electione Syndicorum intra quindecim dies liceat criminationes, tam criminales, quàm ciuiles aduerſus Protomedicum ſi quæ fuerint à Collegij Notario recipi, & deſcribi in libro huic rei ſpeciatim dicato, quas die decimo ſexto idẽ Notarius Syndicis offeret, qui Protomedicum de eis admoneant, vt de ſua defenſione conſilium capiat: Curent autem Syndici, vt infra à die electionis menſem Protomedicum,

cum, vel abſoluant, vel damnent, niſi Collegium iuſtis de cauſis tempus prorogandum plurium ſuffragijs concurrentibus ſtatuerit, quo tempore exacto Protomedicus, ſi non ſit condemnatus, ipſo iure abſolutus intelligatur, & Syndici eorum negligentiæ Collegij arbitratu pœnas luant.

De modo accuſandi Protomedicum. Cap. XVI.

LIceat Collegarum cuique veteris Protomedici nomen ad Syndicos deferre, ſi dignum aliquid accuſatione ab eo commiſſum cognouerint, intra dies quindecim ab electione Syndicorum deferant crimina libello deſcripta, Collegij Decano porrigantur, aut ſi ipſe ſit fortè Protomedicus accuſandus, nouo Protomedico, qui accuſatori iure iurando polliceatur, ſe omninò nulli patefacturum, à quo libellum eiuſmodi acceperit, quod ſi ſpreto iureiurando patefecerit accuſatorem ſiue Decanus, ſiue Protomedicus periurij reus eſto, & in eum Collegij arbitrio grauiter animaduertatur; receptum verò libellum hac forma ſubſcribat. Ego N. Decanus, ſiue Protomedicus Collegij fidẽ facio me accepiſſe hodie, qui dies eſt N. menſis N. anni Domini N. hunc libellũ aduerſus N. ſuperioris anni Protomedicum à Collega, qui iurauit (debet autem accuſator ità iurare) ſe non odio, ſed ſolum conſeruandarum Conſtitutionum noſtri Colle-

gij deſiderio eum exhibuiſſe, quem libellum pro munere meo hoc eodem die trado N. noſtri Collegij Notario, vt ipſe ad Syndicos afferat, in quorum fidem has manu propria ſubſcripſi Anno, Menſe, & Die anteſcriptis; Libellum verò Notarius inter reliqua Collegij monumenta ad Syndicos ſpectantia reponat, & Syndicis confeſtim tradat.

De Syndicis cum Camerario, & Collegij, Miniſtris. Cap. XVII.

CAmerarij item antiqui rationes Syndici examinent, itaque cum nouus Protomedicus Magiſtratum adierit, Camerarius ſtatim, niſi iuſtum adſit impedimentum, ad eoſdem Syndicos dati, & accepti libros afferat; Syndici autem Notario præſente Camerarij rationes cum illius anni actis, & à Collegio decretis in proprio libro deſcriptis conferant, quibus rationibus rectè ſe habentibus Camerarius abſoluatur, & abſolutio à Syndicis, vt moris eſt, ad perpetuam rei memoriam in libro Camerarij deſcribatur. Si quid verò extet diſſonum, dubium, vel falſum, niſi ſe ſe intra quindecim dies Camerarius expurgauerit, condemnetur. Similiter agatur cum Viceprotomedico, & alijs Collegij Miniſtris; temporis verò, quo tum Camerarij, tum aliorum rationes à Syndicis ſunt expetendæ certus terminus non eſto, ſecus quam de

Proto-

Protomedicis ſtatutum eſt, ſed vel Syndicorum, vel Collegij arbitrio decernatur.

De Promotorum electione, & officio. Cap. XVIII.

VNus Promotor eſto à Protomedico deſignatus, qui ſtudioſum examinandum comitetur: licet tamen duos eligere, qui vel alterni hoc munere fungantur, vel alter alterius abſentis partes expleat Protomedici arbitratu; ſed liceat quoque ſtudioſo gradum petenti Promotorem alium ſuis tamen expenſis nominare, at quem Protomedicus elegerit is Doctoris tradat inſignia, niſi in gratiam ſtudioſi Protomedicus, aut qui vicem eius abſentis geſſerit, ſecus ſtatuerit, integro tamen manente iure fructus percipiendi Promotori, quem Protomedicus delegerit. Si igitur Promotores duo extiterint ſtudioſus examinandus in medio eorum accedens, recedens, ſtans, ſedens, ponatur. Promotor alioquin ſtudioſum admoneat, inſtruat, dum examinatur, hortetur, & tueatur.

De Electione, & conditionibus noui Collegæ. Cap. XIX.

QVandocumque aliquis Collega loco ceſſerit, de noui Collegæ electione ante dies viginti, à

E quo

quo die Protomedicus hoc agnouerit numerandos, non agatur. Ius eligendi eſto ipſius Protomedici (licet eſſet ex Supernumerarijs) cum ſolis Collegis, quotquot adfuerint, Numerarijs; ex quibus Collegium completum eſſe veteres teſtantur Conſtitutiones. ſi quis horũ abſuerit, locum eius Supernumerarius non accipiat.) Non eligatur autem aliquis, qui prius à Protomedico hoc in ſcriptis non petiuerit; & de eius nomine, & conditionibus in pleno Collegio legitimè (licet ob alias quoque cauſas) congregato bis actum non fuerit, interpoſitis inter primam, & ſecundam Congregationem decem ſaltem diebus, & tunc eligendus admoneatur à Protomedico de conditionibus in Collegá eligendo requiſitis. Conditiones autem ſunt; Probitas in primis; & morum integritas; adſit eruditio non omninò vulgaris, non habeat is beneficium Eccleſiaſticum perſonalem reſidentiam requirens, defectu natalium non laboret, nec parentibus erubeſcat ſordidioribus, vel vtriſque, vel alterò, nec aliquo mutilatus membro, aut deprauato ridiculus videatur; nulla vmquam fuerit hæreſi, aut aliqua iuris, vel facti infamia notatus, nec alteri in ludo litterario inſeruierit, nec ſordidam artem aliquando exercuerit, numquam ſtudioſè fecerit homicidium, numquam cõtra Romanum Medicorum Collegium, aut contra iura eius molitus ſit, aut moliri tentauerit, Maior natu ſit annis triginta, viuentis Collegæ filius, aut nepos, aut frater non ſit, habeat

conſue-

conſuetas litteras, ſeu Priuilegium ad docendum ſe ante decennium in aliqua celebri vniuerſitate gradū Doctoris aſſequutum eſſe. In cenſu annuo aureos habeat non minus centum, habeat domicilium in Vrbe, in qua veriſimile ſit eum moraturum perpetuò. In omnibus autem his inueſtigandis duo Collegæ ab eiſdem Numerarijs deſignati Menſem integrum impendant, niſi ſecus iuſtis de cauſis idem Numerariorum Collegium decernat. Non fiat autem hæc inueſtigatio, niſi cauerit eligēdus, ſe ratam electionem habiturum, deponendo apud Collegij Camerarium centum, & viginti ſex vulgares ſcutatos; niſi ſi cui maiori natu annis quinquaginta, & alioquin ſpectatæ eruditionis, & famæ Collegium voluerit aliquid de prædicta ſumma detrahere; quod ſi plures petant, cæteris antedictis ſeruatis, eligatur is, qui idoneus magis videatur, & hic ſolus caueat, vt dictum eſt. Tranſacto Menſe, ſi dictorum petenti nihil obſtiterit, eligatur, & admittatur. Si quid obiectum erit, quod dilui non poſſit, alius eo poſthabito eligatur. Integrum tamen ſit dictis Collegis Numerarijs ab hac lege iuſtis de cauſis aliquem ſoluendi ſecretis ſuffragijs eorumdem Collegarum voluntate inſpecta, vt ex tribus partibus duæ conſentiant.

De Ratione ſeruanda in electione noui Collegæ cum vnus, & cum plures petiuerint. Cap. XX.

SI vnus tantùm petiuerit, electio irrita ſit, quam duæ ſaltem ex tribus ſuffragiorum partibus non probauerint; ſi plures petiuerint, nullius electio rata habeatur, cui maior Collegarum pars non conſenſerit. ſi plures ſuffragijs pares extiterint, & maior Collegarum pars conſenſerit, ea ratio ſeruetur, vt Collegæ vel defuncti, vel quauis alia quacumque cauſa honeſta, volenſue, Collega eſſe deſierit, filius, aut nepos, cæteris paribus, quæ in eligendo requiruntur, omnibus præferatur, tàm Romanis, quàm exteris. Si ſanguinis vinculum non ſit, Romani cæteris item paribus præferantur externis, de qua re Collegium iudicet, & decernat. Si omnes Romani, vel omnes externi, cæteris paribus ſenior pæferatur, vel is, à quo maiorem Collegio dignitatem, & vtilitatem expectandam Collegæ ſibi perſuaſerint, ſeruata tamen forma præcedentis Conſtitutionis.

Quæ ſeruari debent in admiſsione noui Collegæ. Cap. XXI.

COllega nouus quo die admittendus eſt, congregato ex auctoritate Protomedici Collegio,

de loco primùm eminenti aliquod Medicinæ, vel Philoſophiæ argumentum ſuo arbitratu interpretetur, duas quoque concluſiones defendat, alteram ex (Medicina, alteram ex naturali Philoſophia) quas Protomedicus ſpacio ante congruo ad duos ex Collegis mittet, qui de eis cum Collega admittendo, duabus ſaltem argumentationibus propoſitis diſputabunt. Inde verò Notarius ante Protomedicum deducet eum, ſiſtetque; vbi ſtans; & aperto capite audiet iam anteà de eius electione actum eſſe, tunc verò vocatum eſſe, vt admittatur, & reliquum eſſe, vt iureiurando interpoſito polliceatur, ſe omnes Collegij Conſtitutiones, & decreta omnia obſeruaturum. Mox igitur flexis ante Protomedicum genibus, & librum Euangeliorum apertum manibus tenens, cõſuetum iuſiurandum iuret. Poſteà recipiatur ad amplexus, & oſcula ſingulorum, initio ſumpto à Protomedico. Prætereà aſſignet ei Notarius locum inter Collegas, poſtremum ab eo retinẽdum, donec alius Collega nouus poſt eum electus admittatur. Demum poſt quam conſederit breui oratione gratias agat, & modeſtè, quæ de ſe videbuntur Collegio polliceatur, quibus dictis, ſilentium ei imponatur, vt neque eo die, neque duobus alijs in quibus Collegium proximè congregabitur vlla de re ſententiam dicat.

De

De iure iurando noui Collegæ. Cap. XXII.

EGo N. polliceor me ſtatuta, & decreta Collegij diligenter pro viribus obſeruaturum, & ab alijs, vt obſeruentur curaturum; nulla in re eidem Collegio contrarium futurum, Collegarum nulli obfuturum, & nullius eorum mortem optaturum; Collegij eiuſdem decus, dignitatem, & vtilitatem procuraturum, & nihil petiturum ab eo præterea, quæ mihi ſtatutorum iure debentur. Itaque ſpondeo, ac iuro, ita me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

De Pecuniæ à nouo Collega receptæ diſtributione. Cap. XXIII.

CAmerarius quas pecunias nouus Collega depoſuit, hoc modo diſtribuat. Supernumerarijs ſingulis [redacted] argenteos iulios vocatos tribuat. Notario [redacted] decem, quod reliquum eſt diuidat in tot æquales portiones, quot ſunt in Vrbe Collegæ Numerarij, [redacted] Protomedico duplum detur eius, quod vni aliorum dabitur. Quòd ſi Protomedicus Supernumerarius ſit, detur ei altera portio Numerarij, altera verò Supernumerarij. In hac autem diſtributione Supernumerarij locum non habeant, & in locum abſentium non ſuccedant. Qui vocati die admiſſionis abſque iuſta cauſa à Collegio

cogno-

cognoſcenda non adfuerint huius pecuniæ partem non habeant. Bidellis autem Collega nouus aliquid ſuo arbitratu largiatur.

De Collegis ab Vrbe Abſentibus. Cap. XXIV.

Collegarum ab Vrbe abſentium ratio in Collegij muneribus, & diſtributione pecuniarum nulla habeatur. Si abſit ab Vrbe aliquis, qui domicilium habeat in Vrbe,& prætereà de eius reditu ſpes aliqua ſit, in electione ſecundi Conſiliarij ratio de eo habeatur, ac ſi forte electus erit, ſeruetur cum eo, vt quinto Cap. ſtatutum eſt: Si nulla, vel exigua ſpes erit, prętereatur. Interim ſi abſit Numerarius, Supernumerarius Numerarijs propinquior ſuccedat in partem pecuniarum dumtaxat, quæ ex Doctorum creatione percipiuntur. Si quis breue tempus abfuturus eſt, quod nempè quadraginta dies non pertranſeat, portio pecuniæ ex eadem Doctorum creatione perceptæ ſibi debitæ inter præſentes diuidatur æqualiter; niſi in pecuniæ Collegij penuria ob ſumptus aliquos publicæ Collegij vtilitatis cauſa faciendos Protomedicus, & Conſiliarij ſtatuerint eam portionem à Camerario retinendam.

De Collega maiorem dignitatem adepto. Cap. XXV.

SI quis aſcendit ad altiorem dignitatem non propterea deſinit eſſe Collega, ſed habeatur de eo ratio; vel abſentis, vel præſentis, quemadmodum, & aliorum Collegarum.

De Morte Protomedici. Cap. XXVI.

SI Protomedicum quo tempore magiſtratum gerit mori contigerit, cōuocato à Conſiliarijs Collegio pro noui Protomedici electione, fiet quod ante Cap. 2. ſtatutum eſt. Camerarius autem curet ad hæredes defuncti Protomedici cerea dupleria vocata ſexdecim mitti pondere librarum ſexaginta quatuor Collegij pecunijs empta, & eodem tempore ab hæredibus recipiantur omnia, & ſingula ad Collegium ſpectantia, quæ apud ipſum Protomedicū extabant, & præſens Notarius ſcriptura publica hoc actum teſtetur. Quòd ſi cera dicta quacumque de cauſa non mitteretur, hęredibus Protomedici eſto ius illius pretium à Collegio exigendi, dum ei quæcumque ad Collegium ſpectantia Protomedicus retinebat integrè reſtituerint, quòd ſi aliqua ratione contumaces ſe hæredes præbuerint, Ius eſto Protomedico ſucceſſori in Protomedici defuncti bona per ſuos miniſtros

ſtros exequi, bonorũ eius diſcuſſione non expectata; Collegæ autem omnes ordine ſeruato Bidellis præeuntibus cadauer dum effertur ſolemni more comitentur, & vnus eligatur Collega, qui funebrem habeat orationem, ſi Collegio videbitur. qui defuerint mulctentur pœna à Conſiliarijs indicenda.

De nuptijs, & funere Collegarum, & feſtis SS. Coſmæ, & Damiani, & S. Pantaleonis, & commemoratione omnium defunctorum. Cap. XXVII.

QVando Collega vxorem duxerit, Collegij nomine, ac ſumptibus, donetur ſcatulis aliquot confectionum ponderis librarum ſexdecim, & Protomedico duplum; in exequijs verò Collegæ defuncti mittantur ad hæredes ceræ dupleria octo libras pendentia triginta duas, quòd ſi non mitterentur, hæredibus ius eſto ea, vel pretium eorum à Collegio repetendi. Cum Protomedico cæteri Collegæ omnes præeuntibus Bidellis cadauer dum effertur ſolemniter comitentur. Celebretur inſuper ſolemne ſacrum cum interuentu Protomedici, & cæterorum Collegarum, ſi quid Protomedicus omiſerit, aut Camerarius defecerit incidat in pœnam dupli. Item in feſto SS. Coſmæ, & Damiani ad templum, quod eis dicatum eſt in foro Boario ad vſum Miſſæ ſolemniter de-

cantatæ Camerarius mittat dupleria duo ceræ ponderis librarum octo; In feſto quoque S. Pantaleonis curet Protomedicus, vt in Templo Collegis commodiſſimo ſacrum ſolemne Collegij ſumptibus fiat; Neque non intra octauam Commemorationis omnium Defunctorum pro Collegis, & Collegij Miniſtris defunctis ſacrum ſimiliter Collegij ſumptibus celebretur, adſintque ſemper, & Collegæ omnes, & Miniſtri; qui non acceſſerit, aureo nummo mulctetur, niſi fuerit iuſtè impeditus, cuius impedimenti Collegium Iudex eſto; ſi verò Protomedicus, aut Camerarius defuerit incidat in pœnam dupli.

De Collegij conuocatione, & Collegarum ornatu. Cap. XXVIII.

PRotomedicó præſente Collegium conuocare nemo poſſit, niſi res ad Cenſorum munus pertineat, abſente verò, aut mortuo Protomedico primi Conſiliarij conuocandi Collegium ius eſto, eoque abſente alterius; hoc etiam abſente Cenſorum, vel alterius, abſente altero. Denique Decani ſi cæteri non adſint. Protomedicus præſens ægritudine, vel alia iuſta cauſa impeditus iubeat pro rei neceſſitate Collegium conuocari, & negocia ab ipſo Collegio expediri; ſi res vrgeat, & appareat aliqua Protomedici negligentia, liceat per Cenſores Collegium cõuocari, idque ratum habeatur perindè, ac ſi Protomedi-

medicus adfuiſſet. Quiſquis Collegium ſecus, quam ſtatutum eſt conuocauerit, is Collegæ dignitate perpetuò priuatus eſto, & alter in eius locum eligatur, & eiuſmodi Collegij acta irrita, & infecta ſunto. Solus Protomedicus, & eo abſente reliqui ordine ſupradicto pro re nata Collegio proponant, de qua re agendum ſit: nec cuiquam liceat impedire, quin hac ratione ſeruata proponatur, & quod de ea re decretum fuerit peragatur. Quicumque, quacumque ratione Collegij decretum impedire tentauerit ſex menſes abeſto à Collegio, & omni careto interim Collegij emolumento, & Collegij decretum ratum habeatur. Collegæ propterea quod ſolent ſemper occupationibus deſtineri pridie quam Collegium congregandũ ſit à Bidellis admoneantur voce, aut ſyngrafa ad domum ſingulorum delata cum aliqua etiam admonitione de grauitate negotij tractandi, quod ſi res vrgeat aliqua, & occaſio ſit præceps, eadem etiam hora, & momento Collegiũ conuocare licebit, & quod Protomedicus cum illis quotquot adfuerint faciendum ſtatuerit ratum eſto, ac ſi à maiore Collegarum parte actum eſſet, Alias irritum eſto quicquid actum erit, niſi præſentium in Vrbe Collegarum ex tribus partibus duæ ſaltem conuenerint. Nemo autem ſine bona Protomedici venia ex Collegio niſi rebus cunctis peractis, Collegioque dimiſſo diſcedat, ſi negocium publicum tractatur, vt Collegæ noui admittendi, aut promouendi alicuius ad gradum Docto-

 ris,

ris, aut quacumque de cauſa Collegium in loco publico ſit congregandum, ſinguli Collegarum Bauarolis vocatis ex Variorum pellibus inſigniantur.

De pœna Collegarum non comparentium, aut ſerò aduenientium. Cap. XXIX.

OMnes adeſſe debent toties, quoties admonebuntur, qui ſine iuſta cauſa (quam ſcripto ad Protomedicum ſignificare, & Collegium ſecretis ſuffragijs cognoſcere debet) abfuerit, munus ei nullum deferatur, & careat fructibus ſi qui eſſent in ea Congregatione diſtribuẽdi, & portio eius inter pręſentes diuidatur. Quòd ſi fructus nulli ſint diuidendi, quinque denarijs mulctetur, quòd ſi ſoluere recuſauerit, annum ſine fructu à Collegio abeſto. Qui poſt recitationem punctorum, vbi Doctor aliquis creandus eſt, aut in fine cuiuſque Congregationis, iuſtè nõ impeditus, acceſſerit, pro abſente habeatur, & mulctetur ſimiliter, quæ pœna eos quoque manet, qui ante tempus, Protomedico nolente, diſceſſerint, vel grauiùs Protomedici, & Cenſorum arbitrio plectantur.

De

De modo aliquid decernendi. Cap. XXX.

DE qualibet re propoſita ſinguli Collegæ præſentes ſuo quiſque loco, omiſſa omni moroſa oratione ſententiam dicant, vel alicui, qui prius dixerit aſſentiantur; qui plura, quàm par eſt dicere videbitur Protomedicus, aut Cenſores ei ſilentium imponant; Cum diuerſæ de eadem re ſententiæ fuerint, Protomedicus ſingulas ſecretis ſuffragijs ſubijciat, ſumpto ab ea principio, in quam plures conſentire animaduerterit; ea verò rata, & firma habeatur, in quam maior pars diſceſſerit. Quòd ſi nulla à maiori parte probari videbitur, nulla eligatur, nihilq. abſque ſecretis ſuffragijs decernatur, nihil ſola viua voce ratum, aut firmum habeatur; ſed omnia ſecretis ſuffragijs firmētur. Nemo igitur committat quin calculum, vel affirmantem, vel negantem in vrnam demittat. liceat autem abſentis Collegæ ſententiam voce proponere, de quacumque re agatur, ſed non liceat cuiquam plures calculos, quàm vnum in vrnam demittere, Protomedico excepto, nec pro alio quiſquam ſuffragium ferat; ſi commiſerit, periurij reus eſto, quod ſi feciſſe conuictus fuerit, duos menſes ſine fructibus à Collegio abeſto.

De

De Collegarum ad negocia deputatione. Cap. XXXI.

SAepe euenit, vt vni, vel paucis quibuſdam imponendum ſit onus aliquod pro vniuerſo Collegio peragendi. Omnibus igitur (niſi quis habeat iuſtam excuſationem) verſetur vrna, aut illorum ſaltem, qui illi oneri ferendo aptiores videbuntur, qui ergo ſuffragijs ſuperiores euaſerint ijs (licet alioquin Magiſtratum aliquem gererent) laborem recuſare non liceat, qui recuſauerit Aureo nummo de Camera mulctetur, quem ſi intra octauum diem non ſoluerit à Collegio annum ſine fructibus abeſto, quo exacto reſtituatur, ſi mulctam indictam ſolverit. Nemini autem liceat vlterius progredi, quàm ſibi cõmiſſum fuerit, nec liceat cuique ſe inferre, & introducere ad aliquid tractandum, quod ſibi nec à Protomedico, nec à Collegio commiſſum ſit, qui in hoc deliquerit puniatur ea forma, quæ in ſequenti capite deſcripta eſt.

De pœna negotia Collegij temerè diuulgantium. Cap. XXXII.

QVi Collegij negocia, quæ Protomedicus præceperit reticenda, temerè diuulgauerit, re à Protomedico, & cenſoribus cognita duorum intercedente iure iurando teſtium adſeruatione (quorum nomi-

nomina teſtium occultabuntur) prima vice pœnam ſubeat quatuor Aureorum de Camera, altera duodecim, Tertia verò Collegij dignitate in perpetuum priuetur, & alius in eius locum eligatur.

De ratione agendi in cauſis Collegarum. Cap. XXXIII.

SI agendum ſit de Collegæ alicuius crimine, vt de pœna alicui irroganda, vel de eiuſdem abſolutione, aut de quacumque re, quæ in controuerſiam venire poſſit, & de qua ſingulorum ſententiæ ſint exquirendæ, & in ſuffragia eumdum ſit, Collega huiuſmodi interim dum ſua res agitur, egrediatur, neç intrò niſi Protomedico iubente reuertatur.

De Collegij facultate in creandis Doctoribus, & ratione in eorum creatione ſeruanda. Cap. XXXIV.

NEmini licere cuiuſcumque gradus, & dignitatis exiſtat, etiam S. R. E. Cardinalibus in Vrbe, & Suburbijs quemquam ad Philoſophiæ, & Medicinæ, vel coniunctim, vel ſeparatim, aut Licentiaturæ gradum promouere, ſed Ius Romano hoc Archiatrorum Collegio integrum ſeruandum eſſe Summorum Pontificum diplomate cautum eſt, ſub

pœnis

pœnis in ipſo diplomate enarratis, de qua re Protomedicus illos admonebit, ſi quos Iura Collegij frangere intellexerit. Qui autem dignitate Doctoris ornari voluerit, in primis doceat ſe in aliqua publica approbata ſtudij generalis Vniuerſitate Medicinæ ſaltem per biennium ſtuduiſſe, ſi Medicinæ Doctor creari cupit, adeatque Protomedicum, à quo diſcet primum quæ nam ſibi præſtanda ſint, deindè binas accipiet litteras ad Examinatores deſignatos, ſi gradum vtrumque, ſcilicet, Philoſophiæ ſimul, & Medicinæ poſtulauerit, aut vnum tantùm ad illorum alterum, ſi vnum dumtaxat gradum petiuerit, licet enim Philoſophiæ gradum ſolum conferre, licet & Medicinæ ſolum, ſi quem in alia Vniuerſitate Philoſophię gradum obtinuiſſe conſtiterit, licet quoque Chirurgos Doctoris dignitate decorare, nulla Philoſophiæ gradus ratione habita. Si examinator idoneū ad examen publicum pro gradu exequendo repererit, per litteras eaſdem clauſas, & proprio ſigillo munitas ab ipſo Examinatore per ſuum famulum, ſeu per alium, non autem per ſtudioſum tranſmittendas, Protomedicum certiorem faciet; qui huiuſmodi approbationis litteras Collegij Notario conſeruandas dabit, ſtudioſus verò (exceptis Collegarum filijs, vel nepotibus ex filijs, qui Collegio nihil ſoluere debent, ſed tantùm Chirothecas de more ſingulis largiri, & miniſtris Collegij ſatisfacere) Collegij Camerario ſoluant ſcutatos vulgares triginta, ſi gradum vtrum-
que

que petierit; ſi alterum tantùm viginti, de qua re certior Protomedicus Camerarij litteris factus, diem, & horam publici examinis ſuo arbitratu conſtituet, licet enim circiter horã vigeſimam congregari Collegium conſueuerit, Protomedico tamen vel Candidati precibus, vel alia cauſa licebit horam aliam præſcribere, pridieque eius diei ſummo mane bina ſorte electa puncta ad interprætandum ſtudioſo tribuet, curetque interim vt Notarius, & Bidelli de eadem re certiores fiant, vt Bidelli punctorum exemplaria notata die, & hora conſtituta dicti examinis ad Vicegerentem Eminentiſs. Cardinalis Camerarij, & ad ſingulos Collegas afferãt. Notarius, & Bidelli eadem die preſto adſint. Puncta autem ex prima, vel ſecunda ſectione Aphoriſmorum Hipocratis, & ex libris primo, & ſecundo Phyſicarum auſcultationum Ariſtotelis, ſi gradum petat vtrumque eligantur; Si verò ſolius Medicinæ duo pariter puncta, alterum ex Aphoriſmis Hippocratis, alterum ex libro Artis Medicæ Galeni eligatur, ſi ſolius Philoſophiæ ex eiuſdẽ Ariſtotelis libris alterum, & ex libris Poſteriorum alterum, ſi Chirurgiæ proponatur explicandus Hippocratis Aphoriſmus aliquis ad eam facultatem pertinens, vel caput aliquod ex libro Artis Medicæ Galeni, quo de ea re agatur.

De fidei profeſſione, & punctorum recitatione. Cap. XXXV.

Die, & hora conſtituta adſit cum ſuo Promotore ſtudioſus coram Collegis in loco ſolito congregatis, vbi ante omnia publicè recitabit fidei profeſsionem, quam fel. rec. Pius IV. Pont. Max. ex Sacroſanctæ, & Oecumenicæ Tridentinæ Synodi decreto à ſingulis promouendis recitādam iure iurando interpoſito mandauit: itaque ea recitata, vel coram Vices Cardinalis Camerarij gerente, vel Protomedico ſacra tenens Euangelia iurabit, deindè omnibus, qui adſunt dimiſſis, ſolis cum Viceſgerente, & ſtudioſo examinando, & Promotore, Collegæ ianuis clauſis ſuo quiſque loco conſideat, & ſilentio indicto ſtudioſus ſedens tecto capite ſuas ad puncta præpoſita interprætationes recitet.

De modo argumentandi, & caſum proponendi. Cap. XXXVI.

Recitatis punctis, vnus ex Collegis Supernumerarijs, qui videlicet inter præſentes vltimus extiterit, vel alius Protomedici arbitrio binis argumētis dilucidè expoſitis aduerſus ea, quæ ſtudioſus recitauerit illum benignè, & humanitèr ad diſputandum prouocet, quibus ille ſtans, & nudo capite modeſtè reſpondens ſuæ eruditionis ſpecimen exhibebit,

bit, diſputationi autem inſtitutæ Protomedicus modum ponat. Diſputatione finita, vnus ex Collegis, cui Protomedicus iuſſerit, caſum ægri ſimplici aliquo morbo laborantis eidem ſtudioſo breuitèr, & dilucidè proponat, vt prędictionem explicet, & curandi rationem; Quod ille ſtans ſimiliter perficiet; Pro gradu autem Chirurgiæ omiſſa diſputatione, ſatis eſto punctum interpraetari, & de caſu propoſito ediſſerere.

De modo approbandi, & reprobandi. Cap. XXXVII.

HIs peractis ſtudioſus cum ſuo Promotore egreditur, & clauſa denuò ianua, licet cuique ſi occaſio fuerit in ſtudioſi laudem, & defenſionem dicere; deinde Collegæ ſinguli ſuam de eius approbatione, vel reprobatione ſententiam ſecretis ſuffragijs de more aperiant, demiſſo in vrnam à Notario circumlatam calculo approbante, vel reprobante: poſt autẽ Notarius vrnam coram Viceſgerente, vel eo abſente coram Protomedico omnibus inſpectantibus aperiat, & calculos extrahat, qui fideliter numerentur, quòd ſi pars ſuffragiorum maior reprobauerit, abſq. honore dimittatur. Si paria ſint ſuffragia approbantium, & reprobantium iubente Viceſgerente, vel Protomedico pronuncietur à Notario magna voce, ianuis patefactis, Approbatus ex gratia. ſi pars maior

approbauerit, ſed ita vt minor ſit duabus ex tribus Collegarum partibus, pronuncietur approbatus pro maiori parte; ſi duabus ex tribus partibus præciſè fuerit approbatus, pronuncietur approbatus ab omnibus nemine pęnitùs diſſentiente; ſi plura quam tria ſuffragia reprobauerint approbantibus pluribus duabus ex tribus partibus, pronuncietur approbatus ab omnibus nemine pęnitùs diſcrepante. Si omnibus calculis approbatus fuerit, aut tribus dumtaxat reprobantibus, pronuncietur viua voce approbatus, iuſtis enim de cauſis ſancitum eſt à tribus calculis honorem, quem Collegium deferre poteſt maximum non impediri. Ij verò qui ex gratia fuerint approbati, aut pro maiori parte, & alij quoque ſi Collegio videbitur, quos viua voce dignos non cenſuit iure iurando interpoſito polliceantur Protomedico ſe biennium ſaltem diligenter eiſdem ſtudijs operam daturos, atque interim nullius ægri curationem aggreſſuros. Admoneanturque ſi ſecus fecerint ſe Doctoris dignitate, & medendi facultate perpetuò priuandos fore, ac Priuilegium Doctoratus., non niſi biennio poſt expediatur. Quod ſi Protomedicus, & Conſiliarij ſecus fecerint, Collegij arbitrio puniantur, re per Cenſores cognita; Notarius verò ea diligenter notato, vt in Priuilegijs eam præciſè approbationis formam exprimat, quam Collegium decreuerit, alias grauiter mulctandus. Poſtquam verò pronunciatum fuerit, ſtudioſus cum ſuo Promotore, &

præ-

præſente Populo ad inſignia Doctoris recipienda intrò reuocetur.

De modo Inſignia deferendi. Cap. XXXVIII.

VBi omnes ingreſſi fuerint à Viceſgerente, aut illo abſente à Protomedico ſtans capite aperto gradus, vel graduum inſignia ſibi deferri poſtulet, cui reſpondens, vel Viceſgerens, vel Protomedicus breui ſermone Collegij decretum exponat, & addat, ſe iuxta decretum illud Doctorem illum creare, declarare, & pronunciare, & Promotori eius facultatem impartiri, vt debitis illum inſignibus exornet: ac ſubindè Promotor aſſurgens, breui, & apta oratione de noui Doctoris laudibus prius habita, Doctoris inſignia largiatur, ſcilicet illum ſedere primum iubeat tamquam in Catedra Doctorum, deindè libros primum clauſos, mox & apertos exhibeat, tum annulũ ei in annularem immittat digitum; prætereà laureæ vice Coronæ Biretum capiti imponat, inſuper pacis oſculo complectatur; poſtremò paternam benedictionem largiatur, & proſperitatem imploret ab Altiſſimo.

De

De iure iurando poſt collata inſignia, & amplexibus Collegarum.
Cap. XXXIX.

HIs expeditis nouus Doctor ante pedes Viceſgerentis, vel Protomedici proiectus clara voce pronunciet, ſe ſpondere primo, ſe numquam in aliquo futurum contra S.R.E. Maieſtatem; nec contra Populum Romanum; nec contra præſens ſuorum Dominorum Collegium; pauperes gratis curaturum; omnes qui ad manus ſuas deuenerint primũ ad Pœnitentiæ ſacramentum ſuſcipiendum hortaturum; & aliàs iuxtà Conſtitutionem fel. rec. Pij V. Pont. Max. per DD. Medicos obſeruandam, ad eos poſt tertiam diem, niſi confeſſi fuerint, non rediturum, diligenter, & omni ſtudio ægrotos curaturum, & his dictis tangens vtraque manu ſacrorum librum Euangeliorum addat, ſe ita ſpondere, vouere, ac iurare. Poſt hæc Viceſgerens, aut Protomedicus ſurgentem amplectatur, & oſculetur, deindè ſuo quiſque Collegarum loco ad eoſdem amplexus, & oſcula recipiat. Quibus peractis redeat ad locum conſuetum, & quam breuiſſimè pro honore, quem aſſequutus eſt, Collegio gratias agat, & demum Deo adiuuante diſcedat.

De

De diſtributione Pecuniæ à gradum petentibus ſolutæ. Cap. XL.

EX triginta ſcutatis pro Philoſophiæ, & Medicinę gradu ſolutis duo dabuntur Viceſgerenti. Tria Protomedico Numerario, ſupernumerario autem Protomedico denarij quindecim, & portio inſuper, quæ illi vti Supernumerario debetur. Promotori à Protomedico deſignato denarij quinque vltra portionem alias ſibi debitam: Singulis Collegis reliquis Numerarijs denarij quindecim. Numerarijs Philoſophiæ ſingulis denarij ſex. Supernumerarijs ſingulis denarij tres. Notario denarij duodecim. Pro ſolo autem gradu Philoſophiæ, aut Medicinæ, aut Chirurgiæ, ex viginti ſcutatis Viceſgerenti denarij decem, Protomedico ſi Numerarius fuerit viginti, ſi verò fuerit ſupernumerarius decem vltra portionem ſibi vti Supernumerario debitam. Promotori denarij quinque, vltra portionem alias ſibi debitam, reliquis Numerarijs ſingulis denarij decem. Tribus Philoſophiæ Numerarijs ſingulis denarij quatuor, Supernumerarijs ſingulis denarij duo. Notario denarij ſex, Bidellis denarij quindecim.

De Paupere gradus petente. Cap: XLI.

PAuperibus gradus petentibus Collegium gratis largiatur, qui tamen debent de ſua paupertate primùm iure iurando, & duobus teſtibus ad duos productis Collegas ſpeciatim electos à Protomedico, Collegio annuente, docêre, qui duo Collegæ re perſpecta ad Collegium referent; à quo ſecretis ſuffragijs decernetur, an hoc ſit illis concedendum, cui verò conceſſum fuerit, is ad examen prodeat ſeruatis, quæ antea ſeruanda eſſe ſtatutum eſt. Nec beneficij huius mentio fiat vlla in eius Priuilegio. Idem tamen Viceſgerenti, Protomedico, & Promotori ſingulis, videlicet, bina paria Chirothecarum, & reliquis Collegis par in ſingulos dabit, Non ſolum autem Viceſgerens, ſed Notarius, & Bidelli vti debent eadem liberalitate, liceat tamen Notario, & Bidellis aliquid accipere, ſi facultas dandi non nihil eis ſuppetat.

De Doctore publicè creando. Cap. XLII.

QVi publicè cupit gradum Doctoris aſſequi, duplum eius, quod aliàs, ſoluat Camerario, Collegarum examini ſubijciatur, quorum bini de Philoſophia cum eo agant, totidemq. de Medicina; Proto-

medi-

medicus autem ad duos anteà electos; totidem hac de cauſa ſpeciatim adijciat Examinatores; cætera ſeruentur, quæ aliàs ſeruari ſolent, ſed ianuis patentibus, & Populo præſente fiant omnia. Collegæ geſtent vocatam Bauarolam ex variorum pellibus, & cum cæteris inſignibus nouus Doctor pellibus conſimilibus exornetur. Inſignia verò de loco tradantur eminentiori. Quòd ſi Viceſgerens ſit vir Eccleſiaſticus, cappam geſtet vocatam Canonicalem. Doctorem autem nouum recedentem cum tubis, & alijs muſicis inſtrumentis Collegæ in domum ſuam reducant, quibus ſingulis tunc par præbeat Chirotecarum, & ſcatulam, vt dicitur, confectionum, Protomedico tamen; & Viceſgerenti duplum.

De gradu Licentiati. Cap. XLIII.

Gradus Licentiaturæ vocatus in Medicina ſimul, & Philoſophia à nonnullis aliquando petitur, non negandus, ſed petunt quoque nonnulli in ſola Philoſophia, qui ſimul eſt cõcedendus ſimiliter, ſed in ſola Medicina concedatur nemini, qui prius in Philoſophia non obtinuerit: petens autem ſimiliter, vt antea traditum eſt, examinetur ab vno, vel duobus, ſi vnum dumtaxat, vel ambos poſtulat gradus, recitet puncta, & reliqua peragat omnia, quæ cæteri, ſed abſentibus Vicegerente, & Bidellis, nec inſignia tradantur, ſed tantùm pronuncietur à Protomedico

 viſis

viſis Collegarum ſuffragijs approbatus, vel viua voce, vel aliter, cuius approbationis Notarius in libro Decretorum ſolito mentionem faciat; ſoluat autem Camerario dimidium eius, quod pro gradu Doctoris ſolui conſueuit. Quod ſi idem deinceps gradum ſibi ſolemniter deferri petiuerit, ſoluat reliquam portionem, & abſque examine præſentibus Viceſgerente, ac Bidellis inſignia de more conferantur.

De Hebræis. Cap. X L I V.

SI hebræus mandato Sanctiſſimi, vel gradus Doctoratus, vel licentiaturam petiuerit, ſeruatis cæteris omnibus, quæ à Chriſtianis ſeruanda ſunt, pro gradibus eiſdem conſequendis Collegij Camerario ſoluat triplum eius, quod de Chriſtianis ſtatutum eſt, niſi ſecus pars maior decreuerit; Aliàs abſque mandato Sanctiſſimi, nulla hebræis medicinam exercendi facultas eſto.

De pecuniæ diſtributione de qua in proximis tribus Statutis. Cap. X L V.

CAmerarius pecunias receptas, tam ab Hebræis, quam à licentiaturam petentibus, & ab ijs qui publicè Doctoris gradum, vt ante dictum eſt, poſtulant,

ſtulant, diſtribuat proportione diſtributionum ante memoratarum ſeruata, neque non habita ratione varietatis Collegarum ſæpius memoratæ.

De reprobando. Cap XLVI.

SI contingat aliquem à maiori ſuffragiorum parte reprobari, Promotor, qui foris ſtudioſum comitatur, per Notarium de Collegij ſententia certior fiat. Idemque de eadem re ſtudioſum admoneat, & quo ad fieri poteſt honeſtiſſimè domum deducat, Populoq. præſenti ſignificet honeſta quadam de cauſa Decretum Collegij alio die faciendum eſſe. Studioſumq. hortetur, vt alio die præſentiore animo ſit, atque interim ad nouum examen ſe paret, & muniat ſtudioſiùs, & diligentiùs. Quòd ſi iterum audiri velit, nouis propoſitis punctis audiatur, atque ſi pariter indoctum ſe oſtendat, & à maiori parte Collegarum reijciatur, dimittatur. De pecuniæ verò reſtitutione, vel ſit audiendus iterum, vel non, ne verbum quidem facere liceat. Quòd ſi poſteà tertiùm audiri velit nouas Camerario pecúnias ſoluat perindè, ac ſi tunc primum accederet.

De ijs, qui aliquam Medicinæ partem exercendi facultatem per ſolas patentes litteras petunt.
Cap. XLVII.

FOeminis nullo modo dentur litteræ patentes, aut facultas aliquam Medicinam, aut partem eius aliquam exercendi; tantùm ſi idoneæ viſæ fuerint Obſtetricum munus exerceant, de earum tamen ſufficientia Examinatores ad hoc à Protomedico deſtinati fidem in ſcriptis faciant: Si verò Protomedicus alijs fœminis annuas licentias ex ſe conceſſerit, vel Conſiliariorum cõſenſu perpetuas dederit, licentiæ huiuſmodi nullæ ſint, & tam Protomedicus, quàm Conſiliarij (re per Cenſores ad Collegium relata) per annum à Collegio abſint, & emolumentis priuentur. Venditoribus herbarum, Radicum, Puluerum, Oleorum, Vnguentorum, & aliorum medicamentorum, vel ſimplicium, vel compoſitorũ, quæ Examinatores à Protomedico deputati primùm approbauerint, per litteras vendendi tantùm facultas detur, & non ſe Medici officio immiſceant, alioquin dignè puniendi, niſi Protomedicus cum Conſiliarijs ſpeciales licentias perpetuas, aut ſolus annuas in patentibus dederit, in quibus exprimantur nomina medicamentorum, tàm ſimplicium, quàm compoſitorum, & compoſitionis modus, quæ venalia concedun-

ceduntur; Itaque nec exponant tabellas deſcriptis morborum nominibus, quibus huiuſmodi, vel herbæ, vel radices, & alia ſolent prodeſſe, nec deſcriptas, nec typis excuſſas medicamentorum facultates emptoribus vel vendant, vel largiantur, vel oſtendant, niſi Protomedicus vel ſolus, aut cum Conſiliarijs, vt ſupra conceſſerit, qui ſecus fecerit, dicta vendendi facultate priuetur, & Aureis nummis viginti quinque mulctetur. Qui Chirurgiam citra Doctoris gradum, aut partem eius exercere voluerit, hunc Protomedicus ad Examinatorem deputatum tranſmittat, atque pro Examinatoris reſponſo, & teſtimonio, vel neget, vel per patentes litteras, quod petit concedat. Litteræ patentes ad exercendam Chirurgiam in omnibus caſibus non niſi perpetuæ concedantur. In cæteris autem caſibus tùm perpetuæ, tùm ad tempus arbitrio petentis concedi poſſint; in his verò caſus nominatim exprimantur, qui conceduntur, vel qui excipiuntur, ne fraudi, aut temeritati locus offeratur. In omnibus [redacted] litteris, tàm ad omnes, quàm ad cer[redacted]s caſus, exprimatur eis prorſum vetitũ exhibere, aut exhibendum præſcribere aliquod medicamentum ore ſumendum, ac iurent qui litteras huius modi petunt ſe Doctores Phyſicos conſulturos ſemper, qui doceant eos, an præter opus manuum Doctoris opera neceſſaria ſit, quod ſi Medicos conuocare neglexerint, amiſſione Priuilegij mulctentur, neque ab infirmo mercedem petere poſſint. li-

ceat

ceat quoquè litteras huiuſmodi abſentibus concedere, de quorum peritia Protomedicus Doctoris alicuius litteris, quem eius rei gratia ſpeciatim delegerit, certior factus ſit, quæ litteræ diligenter à Notario ſeruentur. Qui dentes extrahunt, qui ſuffuſiones manu curant, qui teſtes eximunt, qui opera huiuſmodi ſingularia profitentur, litteras ſimiles expediant, & Phyſicum conuocare teneantur, qui ſecus fecerit modo quo ſuprà, & in pari pœna puniatur. Litteras Protomedicus ſubſcribat, & Conſiliarij ambo, & Notarius, & eis Collegij ſigillo cera obſignata, & conſueta arcula incluſa appendatur; Quod ſi quid horum defuerit pro falſis, & ſubreptitijs habeantur. Pro anguſtiſſima facultate per huiuſmodi litteras tradita ſoluatur ſingulis ſubſcribentibus denarius, & pro obſignatione ſimiliter. De Notario inferius dicetur. Pro mediocri facultate ſoluatur omnibus duplum, pro obſignatione autem denarius tàntùm. Pro ampliſſima Protomedico ſoluantur octo denarij, primo Conſiliario cum obſignatione quatuor, ſecundo autem duo. Pro ampliſſimis litteris perpetuis ſoluantur ſeptem Aurei nummi de Camera vocati; pro medijs quatuor; Pro anguſtiſſimis duo, ſi mediæ perpetuæ non fuerint vnus; ſi anguſtiſſimæ medius aureus ſoluatur. Camerarius recipiat pecunias de more, & ſubſcribentibus, & Notario ſoluat, vt dictum eſt, nec ſubſcribantur ab aliquo niſi Camerarius propria ſubſcriptione in folij angu-
lo

lo ſe pecuniam debitam recepiſſe teſtatus ſit. Tonſoribus etiam, niſi fuerint Collegij auctoritate examinati, non liceat ſanguinem vlla ratione, ſiue ſectis venis, ſiue admotis hyrudinibus ad quamcumque corporis partem, ſiue ſcarificationibus, mittere, liceat autem examinatis, ſed iubente Doctore, & non aliter. Deſcribantur autem à Collegij Notario in proprio libro ſinguli, & idcircò ſoluant duos Notario denarios. In minimis autem caſibus Protomedicus litteras ſolus expediat, ſi libet, in cæteris omninò Conſiliariorum conſenſus adſit; perpetuam verò facultatem ſine Collegij conſenſu concedere nemini liceat, prȩter quam Obſtetricibus, quibus Protomedicus ſolus poſſit licentiam perpetuam imperriri, quam paruo ſigillo obſignet, pro expeditione autem ſoluantur denarij decem. Poſſit quoquè Protomedicus ſuo arbitratu ſemel tantùm litteras patentes in omnibus Chirurgiæ caſibus gratis concedere, ac ſi libet etiam alias ſemel tùm in mediocribus, tùm in minimis, durante ſuo Magiſtratu.

De ratione animaduertendi in eos qui ſine licentia Medentur. Cap. XLVIII.

CVm per teſtes idoneos, & fide dignos conſtiterit, aliquem ſine facultate, & licentia mederi; is

a Pro-

à Protomedico Aureis de Camera Nummis viginti quinque mulctetur procedendo de ſtylo Curiæ Capitolinæ, prout latiùs infra Cap LXVI. hocque non ad eos tantùm pertinet, de quibus proximè ſtatutum eſt; ſed ad omnes etiam Doctores, qui extrà Vrbem in quouis Gymnaſio, & à quocumque Collegio gradum accepêre, hi namque cum primum ad Vrbem acceſſerint, ſi Medicinam facere voluerint, debent Protomedicum conuenire, qui eos ad deſignatos Examinatores tranſmittat, vt ab illis de eorum facultate, ac peritia certior factus approbet eos, & mederi permittat, aut vetet, & condemnet iuxta formam Conſtitutionis fel. recor. Gregorij XIII. Pont. Max. de Medicis venientibus ad Vrbem.

De Anatome exercenda. Cap. XLIX.

QVoniam ad curationem corporum ægrotantiũ ſummè neceſſaria eſt Anatomes peritia; Protomedicus quoties ſibi videbitur curet eam publicè fieri, eiuſque ius eſto ad eam ſpectandam inuitandi, & cogendi omnes Chirurgos, & Tonſores, qui venarum ſectionem profitentur, atque ad ſoluendum debitam pro neceſſitate pecuniæ portionem, ne autem fraus committatur aliqua, duo eligentur probi viri Collegio conſentiente, qui acceptum, datumq. deſcribant, & eiuſdem rationem reddant; quod ſi quid

pecu-

pecuniarum ſupererit,pro animabus eorum, quorum cadauera ſecabuntur,pauperibus erogetur. Erit autem primò curandum,vt Sanctiſſimi D.Vicarius cõſentiat, deindè vt Senator,vel Vrbis Gubernator cadauer vnum, vel plura ſecanda concedat. Prætereà vt pro rerum,ac temporum ſtatu ad euitandam confuſionem agendi modus præſcribatur,tum locus paretur, inſtrumenta oportuna,& neceſſaria. Item Lectores eligantur, qui alternis diebus interpretentur, vel vnus, qui interpretandi onus totum ſuſcipiat; ad hęc duo eligantur,alter ad incidendũ,alter ad oſtendendum idoneus, vnus quoque præſtò ſit, qui cadaueris partes reſectas ad ſepulturam afferat. Peractà tandem Anatome,iuſta defuncto ſoluantur, & pro anima eius viginti ſaltem Miſſæ celebrentur; cuique autem liberum eſto priuatim Anatomen exercere, ſed publicè nec humanorum Cadauerum, nec brutorum animalium liceat vlli, inſcio, aut inuito Protomedico, & Collegio; ac ſi quis hoc ſtatutum contempſerit (Curabit autem Protomedicus,ſi quis publicam Anatomen facere decreuerit, vt is admoneatur, & abſtineat) decem aureis de Camera mulctetur, exceptis publici Gymnaſij Romani Profeſſoribus.

De Collegij in eius Miniſtros auctoritate Cap. L.

COllegium, & Protomedicus aliquibus Miniſtris indigent, quorum fidei neceſſariò multa ſunt committenda, qui ſunt Viceprotomedicus, & Comes eius Aromatarius, Secretarius, ſiue Notarius, Fiſcalis, aut alàis Commiſſarius aliquis, Bidelli, & Mandatarij; Ne igitur contrà publicam vtilitatem, & Collegij dignitatem aliquid Miniſtrorum huiuſmodi culpa committatur, Iniecto Protomedico, & ſi res ita poſtulet, ipſi Collegio huiuſmodi Miniſtrorum in ijs rebus, quæ ad Collegium ſpectant, commiſſa examinandi, & in eos pœnis à iure ſtatutis animaduertendi.

De Viceprotomedici electione, & officio, & eius comite Aromatario. Cap. LI.

SI Collega Viceprotomedici munere in viſitandis prouincijs fungi velit, repulſam patiatur nullã, niſi aliàs magna de cauſa Syndici, vel alij iudices ſic in eum animaduertiſſent, vt repelli iure poſſet. Si plures Collegæ petiuerint, ſecretis ſuffragijs res decernatur, & in quem plures conſenſerint, is deputetur. Medicus non Collega idem petens officium non eli-

eligatur, niſi conſtet bonis moribus eum prædicum eſſe, & mediocriter eruditum, ipſumque Doctoratus gradum ſaltem ante quinquennium adeptum fuiſſe. Eligatur autem ſecretis ſuffragijs maioris partis, eique conficiantur litteræ patentes à Protomedico, Conſiliarijs, & Notario ſubſcriptæ, & ſigilli appenſione munitæ. Non eligatur, qui pro ſe Romæ ſponſorem nõ habeat idoneum, qui polliceatur electum probè, & fidelitèr, quæ ſui muneris ſunt omnia præſtiturum, & de omnibus Collegio rationem redditurum, pecunias quacumque ratione exactas in Prouinciarum viſitatione bona fide Collegio traditurũ, ſub Protomedici Ditione, Conſiliariorum, & Syndicorum futurum. Quæ pariter polliceatur Aromatarius Viceprotomedicum comitaturus. Viceprotomedicus in Prouincijs Aromatariorum officinas viſitet diligenter in his, quæ ad Artem Medicam pertinent, reos, & maleficos puniat, lites dirimat tam inter medentes, & ægros de mercede, quàm inter Aromatarios, & eos, qui medicamenta vendiderũt: Chirurgorum, & Aromatariorum litteras videat; annuas tantùm in annum alterum confirmet, perpetuas non attingat, niſi ſi qua falſi ſuſpitio oriatur, de qua re ſpeciatim ſcribat ad Protomedicum. Perpetuas Chirurgis ipſe non concedat, mulctandus grauiter ſi conceſſerit: Licentias verò prædictas non concedat niſi Romæ impreſſas, iuxta formam à Protomedico ſibi tradendam, nec alias ali-

ter in ſcriptis concedere poſſit ſub pœna priuationis officij. Aromatarijs petentibus perpetuas de more tradat, à ſingulis Aromatarijs, quorum viſitauerit officinas, denarios accipiat quinos pro viatico, ac victum pro ſe, atque Comitibus de more, ac modeſtè. Collegium ei, & Aromatario, certum ſtipendium conſtituat, & tempus idoneum ad viſitandum omnes Prouincias præſcribat; à ſe acta per dies ſingulos diſtinctè deſcribat, & in reditu ad Vrbem offerat Protomedico. Idem autem Viceprotomedicus iterùm eligi non poſsit niſi ſeptennio exacto.

De officio Notarij. Cap.LII.

NOtarius quicumque Collegio inſeruiuerit iuret ſe Statuta Collegij diligenter, ac fideliter ſeruaturum, ſcribat gratis omnia, quæ ſpectant ad Collegium, & officium Protomedici, omnes licentias, ſiue litteras pro medendi facultate conceſſas tam annuas, quàm perpetuas in regiſtro verbatim deſcribat, niſi eſſet ex annuis alia ſimilis eidem conceſſa, tunc enim ſatis erit ſolius meminiſſe nominis, & diei cum commemoratione libri, & folij vbi antea deſcripta eſt. Seruet diligenter examinatorum ſcripta, quibus Protomedicum certiorem faciunt de doctrina, cum eorum, qui Doctoris gradum poſtulant, tum eorum, quibus per litteras patentes mederi permittitur. Notarij merces pro ſingulis licentijs

per-

perpetuis ſi magnę fuerint ſint denarij decem, ſi mediocres ſeptem, ſi paruæ quinque. Similiter adſit omnibus Congregationibus, & deſcribat gratis in regiſtro quæcumque in ſingulis earum agi, & decerni ſolent. Rurſus deſcribat in Collegio Doctorum, quos Collegium creauit nomina, Item diem, & annum, quo gradum obtinuit, clauſulam approbationis, & teſtes, neque non puncta recitata, & præſentium Collegarum nomina, & Promotoris iuxta receptam iam diu conſuetudinem. Adſit quoque viſitationibus Aromatariorum, & notet proiecta, & deficientia, ac Decreta quæcumque à Protomedico, vel ab eius deputatis fiunt. Pro ſubſcriptione litterarum, aut Priuilegij Viceprotomedici denarios decem accipito, niſi Collegij ſumptibus hoc faciendum ſit; Tunc enim nihil dandum eſt. Pro litteris verò miſſiuis, & ſimilibus Protomedicus mercedem ſuo pręſcribat arbitratu. Pro Doctoris à Collegio creati Priuilegio expediendo, nihil accipiat, tantùm pro minuta vocata, ternos accipiat denarios. Pro rogitu, & Priuilegij ſubſcriptione Collegium ei tribuat denarios duodenos. In his verò quæ litium, & controuerſiarum cauſa ſcribenda ſunt Curiæ Capitolinæ ſtylũ, & conſuetudinem ſeruato, & tam in prædictis, quàm in cæteris omnibus teneantur ſeruare tam Collegiũ, quàm Notarius inſtrumentum concordiæ, ac iuxta diſpoſitionem Chyrographi S. D. N. Papæ Vrbani Octaui, dati ſub die quinta Aprilis Anno 1630. Notarius

tarius idem nulli ſit affinis Collegarum, aut conſanguineus, nec alicui ex Collegij Miniſtris:

De ſubſcribendo Receptas. Cap. LIII.

AD vitandum multa, quæ ægrotantium damno ab imperitis committuntur ſalubre præceptũ fel.rec. Gregorij XIII. Pont.Max. ſeruetur, & Medici quicumque tam Chirurgi, quàm Phyſici vocati ſuas remediorum deſcriptiones, quas vocat vulgus receptas ſubſcribant eorum nomine, ac cognomine, vbi nominis ſimilitudo errorē parere poſſit appoſito, qui non ſeruabit viginti quinque nummis aureis de Camera mulctetur. Aromatarij pariter puniátur, ſi medicamenta exhibuerint deſcriptionibus huiuſmodi, ſeu receptis non ſubſcriptis.

De Aromatarijs coercendis. Cap. LIV.

QVoniam Aromatarij tum peritia, tum fides, & diligentia Artis Medicæ neceſſaria eſt, Protomedicus, & Conſiliarij pro tempore exiſtentes ſumma cura incumbant, vt cũ Vrbanis Aromatarijs ſeruentur omnia, & ſingula, quæ continentur in Motu proprio confirmationis Concordiæ fel. rec. Gregorij XIII. Pont.Max. & in Bulla reformationis tribu-

nalium

nalium Pauli Papę Quinti. Cum externis autem Aromatarijs præter prædicta ſeruanda ſunt, quæ habentur in Bulla iuriſdictionis Protomedici fel. rec. Clementis VII. & Iulij III. qua in re ſi negligentes Protomedicus, & Conſiliarij ſe præſtiterint, Syndicorum iudicio mulctentur.

De pœnarum exactione, & diſtributione. Cap. LV.

POenarum in Statutis mentio facta eſt reis, & maleficis infligendarum. Pecuniæ igitur ex pœnis huiuſmodi exactæ Camerarij cuſtodiæ tradantur, & cum reliquis ad Collegium ſpectantibus diſtribuantur, vt ſuis locis dictum eſt, excepta portione miniſtris Collegij debita.

De maſſæ diſtributione, & Camerarij mercede. Cap. L VI.

PRæter Statuta de diſtributione pecuniarum, quæ à gradum petentibus, & à nouis Collegis in admiſſione exiguntur, quoniam ſunt etiam pecuniæ, quæ à Viceprotomedico afferuntur, quæque ex priuatis litteris, & pœnis ad Collegium pertinentibus colliguntur, maſſam maiores noſtri vocabant, earum diſtributionis ratio hæc eſto. Singulis annis Camerarius in Vigilia Natiuitatis Dominicæ ſingulis

lis Collegis tàm Supernumerarijs, quàm Numerarijs denarios decem; & libram piperis ex dicta empti pecunia, Protomedico autem duplum tribuat, quod reliquum eſt in tot portiones diuidat, quot adſunt Collegæ Numerarij tantùm, & vna plus; ac ſingulis ſingulas, Protomedico autem binas tribuat, vel eadem die, vel quam primum. Quòd ſi Camerarius ſua culpa negligens fuerit, Syndici viderint, & in eum dignè animaduertant, ad hanc autem diſtributionem non admittantur, qui licet Numerarij maiorem anni partem Romæ ~~non~~ degerint, & ob eam cauſam ~~munera~~ Collegij non exercuerint; Camerarius verò pro ſingulis, qui Doctoris gradum obtinuerint à Collegio, aut licentiaturam (pauperibus exceptis) & pro ſingulis patentibus litteris binos denarios accipito.

De Protomedici, & Collegij iuriſdictione in cauſis tam criminalibus, quàm ciuilibus. Cap. LVII.

QVoniam in Artibus etiam [redacted] ſtatutum eſt lites, & controuerſias de rebus ad eas artes ſpectantibus definiri, & dirimi ab illarum Artium peritis debere. Ita Summorum Pontificum, & præſertim Iulij III. diplomate ſancitum eſt, vt ad Artem Medicam ſpectantes controuerſiæ, tam Criminales,

nales, quàm Ciuiles inter quaſcumque perſonas tam Clericos, quàm Laicos, & Regulares ab Artis Medicæ peritis cognoſcantur, & iudicentur, à Protomedico ſcilicet, & Collegio, ac propterea vetitum alijs omnibus, & ſingulis Romanæ Curiæ Iudicibus, ſiue ordinarijs, ſiue extraordinarijs, & quacumque dignitate, & officio fulgentibus ſe huiuſmodi cauſis, & controuerſijs immiſcere, vt nec Protomedicum, nec Collegium moleſtent, prohibeant, aut quacumque ratione, & in quacumque inſtantia impediant ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, ac mille aureorum de Camera nummorum pro vna Cameræ Apoſtolicæ, pro altera verò medietate prædicto Collegio applicandorum. Statutumq eſt inhibitiones factas quaſcumque, & decreta, & inde ſequuta quæcumque per dictos iudices contra eumdem, & Collegium in cauſis ad ipſum pertinentibus quibuſcumque, & impoſterum faciendas, & decernenda quælibet omninò irrita habenda, & nullius omninò roboris, & momenti eſſe, illiſque non obſtantibus eumdem Protomedicum, vel Collegium in ijs cauſis debere procedere ſine aliquo cenſurarū, & pœnarum in huiuſmodi inhibitionibus expræſſarum, vel exprimendarum timore. Quòd ſi qua cauſa occurrat, quæ ab aliquo alio Rom. Cur. Iudice auocari non poſſit, & Medicorum conſilio indigeat, de ea ſolus Protomedicus, vel Collegium conſulatur. quòd ſi quis priuatus Medicus abſque Collegij

conſenſu, licet requiſitus, ſententiam in huiuſmodi cauſis interpoſuerit toties quoties viginti quinque nummis aureis de Camera, vt ſupra applicandis mulctetur.

De cauſis mercedis. Cap. LVIII.

CAuſas mercedis quantacumque eius ſumma fuerit Protomedicus cognoſcat, & iudicet, ſiue ab ægris Medici petant, ſiue ægri male ſolutum à Medicis repetant, & quæcumque inter ægrum, & Medicum dubia erunt, & controuerſa omnia declaret, & dirimat, & præfiniat, ſummariè tamen procedat ſine ſtrepitu, & figura iudicij, & ſola facti veritate inſpecta, ac pro viribus ſtudeat aduerſarios concordes reddere, & amicè componere. Quòd ſi Chirurgi, aut Phyſici in cauſis ad Protomedicũ, & Collegium pertinẽtibus ad aliud Tribunal acceſſerint, puniantur Aureis nummis de Camera decem pro qualibet vice. Procedat quoque Protomedicus, & Collegium quacumque die ijs exceptis, quæ Deo Opt. Max. dicatæ ſunt,

De Medentium mercede oportunè petenda. Cap. LIX.

NE autem res in infinitum progrediatur cautũ eſt neminem Medicum, ſiue Phyſicum, ſiue Chirur-

Chirurgum, ſiue Empiricum, aut quocumque nomine vocetur, ſiue Chriſtianum, ſiue Iudæum, qui quacũque facultate Artem Medicam exerceat, poſse aliquem ad iudicium vocare tranſacto biennio, ab eo tempore quo Medicinam ei fecerit, niſi conſtet pactum aliquod inter eos interceſsiſſe, vel publica Notarij alicuius publici ſcriptura atteſtante, vel Chirographo aliquo priuato, ſed ea forma, cui ſolet in iudicio fides adhiberi, quæ videlicet duorum ſaltem teſtium fide dignorum ſubſcriptione ſit confirmata, niſi alias iuſtis de cauſis Protomedico ſecus viſum fuerit.

De mercede Chirurgorum. Cap. LX.

PAuperes, qui nihil habent, & ſuis manibus victum ſibi nequeunt comparare gratis curentur, quibus verò facultas eſt comparandi victum manibus, & alioquin egeni ſunt primis quindecim diebus ſingulis, ſingulos denarios ſoluant, poſteà verò alternis tantùm. Reliqui verò ægri primis quindecim diebus ſingulis denarios binos, poſteà verò ſingulos, quod minimum eſt, prçſertim ſi bis die viſitauerint, aliàs pro ægri ſtatu, & Chirurgi dignitate Protomedicus, vel Conſiliarij, vel ipſum Collegium reſpectiuè mercedem augento. Eſto autem par ratio eorum, qui Barbitonſores vocantur, pro venarum ſectione,

pro hyrudinum, & cucurbitularum applicatione, & alijs huiuſmodi operibus.

De mercede Medicorum.
Cap LXI.

MErcedem, & ſi honeſtius eſt viros ingenuos accipere, quàm exigere, quia tamen honeſti laboris iuſta mercedis petitio eſt; Iuſtum eſt quoque de Doctorum Medicinam facientium mercede ſtatuere. In primis autem memores ſunto cum primum dignitatem Doctoris adepti ſunt pauperum curam ſe gratis habituros iure iurando pollicitos eſſe. Aegri verò, quibus opes non deſunt, debent ipſi beneficij magnitudinem reputare, aliàs Protomedicus, Conſiliarij, & Collegium reſpectiuè ita perſonarum rationem habento, vt quos minus diuites eſſe conſtiterit non vltra ternos denarios in dies ſingulos, licet melioris notæ Medicis petentibus; mediocriter autem diuites non vltra ſex denarios in ſingulos dies; Ditiores non vltra nummum Aureum condemnent; licet autem pro Medicorũ dignitate aliquid infra dictam menſuram præfinire, & in re præſenti rebus modum pro ſua conſcientia ponere.

De

SI quod petitur non exceſſerit ſummam decem aureorum nummorum, non audiatur reus, niſi depoſita, quæ petitur pecunia, ſi verò exceſſerit, ſpóſorem, ſiue fideiuſſorem idoneum in forma, vt dicitur depoſiti, recuſare non liceat. Si aureos quinque nummos non excedat penes Notarium Collegij deponatur; Si excedat deponatur penes cuſtodes Montis Pietatis, vt Motu proprio mandatum eſt à fel. rec. Gregorio XIII. Pont. Max. quòd ſi fortuna propter appellationem pecuniæ depoſitæ reſtitutæ fortè fuiſſent, non audiatur reus, niſi prius illas denuò depoſuerit, & ad deponendum petente actore omninò compellatur.

De Appellationibus. Cap. LXIII.

QVamuis in rebus tam manifeſtis appellatio admitti non deberet, ne quis tamen conqueri valeat de iuſtitia denegata, ſi agatur de ſumma, quæ ſuperet binos aureos nummos de Camera, admittatur appellatio ad Conſiliarios, qui ſine Protomedico cognoſcant, & iudicent. Quòd ſi contigerit Conſiliarium alterum eumdem eſſe, qui cũ paulò ante Protomedicus eſſet ſententiam tulit, alter Conſiliarius cognoſcat ſolus, & finiat, quibus ſi non acquieuerint litigantes, liceat ad totũ Collegiũ appel-

lare,

lare, à quo duo Collegæ eligantur, qui de meritis cauſæ certiores fiant,& ad Collegium referant,à quo ſecretis ſuffragijs re per maiorem partem decreta cauſæ perpetuum ſilentium imponatur. non audiatur autem reus qui appellauit, niſi vt præfatum eſt pecunia depoſita.

De Executione. Cap. LXIV.

QVoties facienda eſt aliqua exequutio, ſcribat Notarius mandatũ, idque à Protomedico ſubſcribatur,& paruo ſigillo Protomedico familiari obſignetur, & Mareſciallo cuilibet tribuatur, qui exequatur, nec pro ſtipendio plus capiat quàm Curiæ Capitolinæ Mareſciallis permiſſum eſt.

De iure iurando per Protomedicum dando. Cap. LXV.

PRotomedicus deferre poſſit ius iurandum litigantibus ob defectum plenæ probationis, & in omnibus alijs ſpectantibus Collegij decus,& vtilitatem. Valeat iure iurando indicto cauſas definire. Item poſſit alios ad iurandum cogere veritatis inueniendæ cauſa tam in rebus ad Medicinam, quàm ad artem Aromatariorum pertinentibus. Item teſtes cogere tam in cauſis ciuilibus, quàm criminalibus, & eoſdem grauare, & contra eos executionem de more

fieri

fieri iubere, ac ſi opus fuerit in criminalibus reum in carcerem conijci iubeat, & ad opportuna omnia iuris, & facti remedia deueniat.

De modo procedendi in criminalibus. Cap L X V I.

IN cauſis autem criminalibus contra Medicos, Chirurgos, Aromatarios, Miniſtros Collegij, & alios quoſcumque reos, & maleficos, & in cauſis, & caſibus ad Collegium pertinentibus, ne maleficia remaneant impunita, poſſit procedi per accuſationem, denunciationem, per modum inquiſitionis, ex officio tàm coniunctim, quàm ſeparatim pro cauſæ neceſſitate, & vtilitate iuxtà ſtylum, qui ſeruari ſolet in Curia Capitolina, quòd ſi appellare aliquis voluerit idem ſeruetur, quod antè in ciuilibus cauſis ſtatutũ eſt, ad Conſiliarios primum, deindè ad totum Collegium appelletur.

De Aſſeſſore. Cap. LXVII.

SI quando dubium oriatur in cauſis à Protomedico cognoſcendis, eligat Protomedicus Aſſeſſorem iuris prudentem rerum agendarum peritum, neutri parti ſuſpectum, qui ſuam ſcripto ſententiam dicat, Pars tamen vtraque ſalarium pro huiuſmodi Aſſeſſore penes Notarium deponere teneatur.

De

De Mandatario. Cap. LXVIII.

ELigat quoque Protomedicus viatorem, ſeu Mandatarium iureiurando interpoſito, vt de Notario ſtatutum eſt, cuius munus eſto reos citare, & alios quoſcumque pro neceſſitate, & mãdato Protomedici, eoſque admonere, & cohibere, aut eorum, aut Mandatorum Protomedici exemplaribus domi relictis ſeruato in huiuſmodi muneribus Curiæ ſtylo Capitolinæ: pro ſingulis autem citationibus aſſem accipiat. Quòd ſi de numero Curſorum ſit, aſſes binos accipere valeat. à quocumque autem qui licentiam habuerit per patentes litteras medendi, denarium accipiat, vel minus Protomedici arbitratu. Si quid verò Protomedico, vel Collegio inſtante faciendum ſit, nihil accipito, ſed gratis facere teneatur.

De Collegij facultate in mutandis, & nouis condendis ſtatutis, & decretis. Cap. LXIX.

QVoniam tempora ſæpiſſimè variantur, & idcircò mores quoque mutari ſolent, liceat Protomedico cum Collegij conſenſu, & non aliter ſtatuta noua pro rei opportunitate condere, & toties quoties antiqua immutare, corrigere, abrogare, declarare,

rare, illiſque addere, & demere fas eſto. Collegium verò conſentire in his caſibus intelligatur, ſi ex quatuor Collegarum præſentium partibus tres ſaltem ſecretis ſuffragijs in eamdem ſententiam diſceſſerint; nec propterea periuri habeantur, nam quæ de nouo emergunt nouo cum conſilio, tum auxilio indigent. Statuti quoque vim habeant Decreta Collegij Generalia legitimè facta in rebus, quæ ſtatutis comprehenſa non ſunt. Intelligendum autem legitimè facta decreta huiuſmodi quoties Protomedicus, vel qui eius in Collegio vicem geſſerit aliquid propoſuerit, & ſecretis ſuffragijs à tribus ex quatuor Collegarum partibus approbatum fuerit, aliàs decreta fiant, vt in Cap. XXX. ſtatutum eſt.

De Statutorum derogatione ad tempus, & conſuetudine.
Cap. LXX.

COllegium prædictum his Statutis nullo modo derogare poſsit, niſi pręuia ad id Romani Pontificis pro tempore exiſtentis licentia, per eius ſub plumbo, vel in forma Breuis litteras obtinenda.

Cap. L X X I.
Continens Decretum reductionis numeri Collegarum factum ſub die 29. Octobris 1641.

QVia temporum viciſsitudines ſæpius aliquid noui pariunt, vt ſapientis ſit mutare conſilium, non obſtantibus præinſertis Statutis, ac alijs quibuſcumque, Protomedicus, omneſque Collegæ legitimè congregati decreuerunt, & ſtatuerunt impoſterum numerum Collegarum eſſe reducendum ad numerum treſdecim dumtaxat, quorum octo ſint Numerarij participantes, Duo his ordine poſteriores Numerarij tantùm in Philoſophia, Cæteri verò ſupernumerarij, ſaluis tamen iuribus Collegarum hodiernorũ, donec Collegium futuri temporis proceſſu fuerit redactum ad dictum numerũ, & huic decreto nullo vnquam tempore derogari poſſit, niſi de expreſſo mandato Papæ, firmis tamen remanentibus in reliquis præinſertorum Statutorum diſpoſitionibus, & aliàs latiùs prout in inſtrumento Decreti Collegialiter ſtipulati per Collegij Notarium, & Secretarium, ad quod omnimoda relatio habeatur:

Cum

CVm autem, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, Prior, & Protomedicus, & Conſiliarij prædicti Statuta præinſerta quò firmius ſubſiſtant, ac inuiolabiliter ſeruentur, Auctoritate noſtra comprobari deſiderent; Nos eoſdem exponentes, ac Collegium prædictum ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſuis Excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſq. Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, á iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtant ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes, ſupplicationibus eorumdem exponentium nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, præinſerta Statuta Apoſtolica auctoritate tenore præſentium quatenus licita, & honeſta, ſacriſque Canonibus,

& Concilij Tridentini Decretis contraria non ſint, perpetuò approbamus, & confirmamus, illiſq. perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus, & omnes, & ſingulos iuris, & facti, alioſque defectus, ſi qui interuenerint, in ijſdem ſupplemus, eaque omnia, ac ſingula ab omnibus, quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum ſimiliter perpetuò, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, eoſque ad exactam illorum omnium obſeruantiam oportunis iuris, & facti remedijs cogi, & compelli poſſe. Sicque, & non aliter in præmiſsis per quoſcumque Iudices ordinarios; & delegatos, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum dicti Status Eccleſiaſtici Vicelegatos, Gubernatores, Prætores, Poteſtates, ac alios

Magi-

Magiſtratus, & Iudices, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit, attentari decernimus. Quocirca dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtenti Cauſarum Curiæ Camerę Apoſtolicæ Generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios Priori, ac Protomedico, & Collegio huiuſmodi in pręmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens faciat Auctoritate noſtra eaſdem præſentes, ac Statuta in illis inſerta perpetuò, & inuiolabiliter obſeruari. Contradictores quoſcumque, & rebelles, ac præmiſſis non parentes per ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pœnas pecuniarias, aliaque oportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcen-

peſcendo, inuocato etiam ſi opus fuerit auxilio Brachij ſecularis. Non obſtantibus fel.rec. Bonifacij Papæ Octaui etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij Generalis de duabus dietis, alijſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & quatenus opus ſit alijs eiuſdem Collegij, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, Priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis illorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes illis aliàs in ſuo robore permanſuris ad præmiſſorum effectum dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque; Aut ſi quibuſuis coniunctim, vel diuiſim ſit ab eadem Sede indultum, quod excommunicari non poſſint

per

per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die iv. Decembris M. DC. XXXXI. Pontificatus noſtri Anno Decimonono.

M. A. Maraldus.

Loco ✠ Annuli Piſcatoris.

Die Veneris Decima Ianuarij 1642. præſentes litteræ Apoſtolicæ in plena Camera Apoſtolica exhibitæ, & præſentatæ, illæque Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Hieronymo Bonuiſio eius Cameræ Decano commiſſæ fuerunt. Subinde verò die Mercurij Decimaquinta eiuſdem ad relationem eiuſdem Reuerendiſs. Bonuiſij, citato deſuper R.P.D. Ioanne Ghino; ipſius Cameræ Generali Commiſſario, in eadem Camera Apoſtolica admiſſæ fuerunt, & regiſtratæ lib. Quarto Signaturæ Sanctiſs. D. N. ſub fol. 113.

B. Brunorus.

NO-

NOMINA, ET COGNOMINA DD. COLLEGII ROMANI MEDICORVM

QVORVM MEMORIA EXTAT.

Antiquiora autem temporis iniuria deſiderantur.

D.D. Io. Baptiſta de Verallis Rom. Medicus Papæ Eugenij Quarti, Protomedicus Gen. Anni....
Marius Scapuccius Rom. Protom. Gen. Anni....
Iacobus de Manilijs Rom. Protom. Gen. Anni...
Sebaſtianus Veteranus Medicus Papę Pauli Secundi Protomedicus Gen. Anni....
Petrus Airolus Protomedicus Gen. anni....
Alexander de Spinoſis Rom. de Caſtilia Oriundus. Medicus Alexandri Papæ VI. Protomedicus gen. anni 1510.
Antonius Petrutius Medicus Pij Papæ Tertij Protomedicus gen. anni....
Io. Baptiſta de Faris Protom. gen. anni....
Marianus de Palma Protom. gen. anni...

Alexander de Amatis Protom. gen. anni . . .
Ferdinandus de Aragona Protom. gen. anni 1530.
Horatius Lancillottus Rom. Medicus Papæ Iulij II. Protom. gen. anni 1531. & 1547.
Io. Baptiſta Theodoricus Rom. Protomedicus gen. ann. 1532. 1539. & 1548.
Scipio de Manfredis Ianuenſis Protomedicus gen. ann. 1533. 1540. & 1557.
Mattheus de Curte Medicus Papæ Clementis Septimi.
Io. Franciſcus Emanuelis Florentinus Medicus Papæ Pauli Tertij Protom. gen. ann. 1534.
Io. Antracinus de Macerata . Protomedicus gener. an. 1535.
Seuerinus Sillanus Spoletanus . Protomedicus gen. ann. 1536.
Hieronymus Arriuabenus Eugubinus. Protom. gen. ann. 1537.
Nicolaus Caſa Noua. Protom. gen. ann. 1538.
Thomas Cadamuſtus Leodienſis . Protomed. gen. anni 1541. obijt Protom. ann. 1549.
Damianus de Damianis Siculus. Obijt Protom. gen. anni 1542.
Coſmus Iacomellus Rom. Protom. gen. anni 1543. 1549. & 1556.
Io. Bernardinus Criſpoldus Reatinus . Protom. gen. ann. 1544. & 1551.
Tiberius Palellus Sabinus. Medicus Papæ Pauli III. Protom. gen. ann. 1545.

Ste-

Stephanus Ceraſius Rom. Protom. gen. ann. 1546. 1551. 1558. & 1566.

Panutius Sillanus Spoletanus. Protom. gen. an. 1552. & 1567.

Petrus Antonius Contugius Volaterranus. Medicus Pij Papæ Quarti. Protom. gen. ann. 1553. 1560. & 1565.

Iuſtinianus Finettus de Monte Lupone. Protomed. gen. ann. 1555.

Io. Andreas de Valentibus de Triuio Vmbriæ. Protom. gen. ann. 1559.

Franciſcus Siculus.

Vincentius de Maximis Rom. Prot. gen. an. 1561.

Andreas Cibò de Maſſa Cibèa. Prot. gen. an. 1562.

Bartolomeus Fuſconius Nurſinus. Protomed. gen. ann. 1563.

Siluius Zefirus. Protom. gen. ann. 1564.

Fabiusq; Amicius Rom. Protomedicus gen. an. 1566. & 1580.

Iacobus Iacomellus Rom. Coſmi filius.

Franciſcus Antracinus de Macerata. Medicus Gregorij XIII. Protom. gen. an. 1570.

Hipolytus Saluianus Rom.

Bartolomeus Euſtachius Vrbinas.

Io. Franciſcus Grauaſtius Taurinen.

Laurentius de Minoribus Florentinus.

Fauſtus de Valentibus Siculus. Protomedicus gen. anni 1571.

Alexander Butrius Rom.
Laurentius de Caſtello Tifernas.
Petrus Hieronymus Fuſconius Nurſinus. Protom. gen. ann. 1572.
Theodoſius Cerebellius de Colle Veteri Sabinus.
Gulielmus Ciſcaferrus Gallus.
Franciſcus Gimnaſius Bononien. Protomed. gen ann. 1573.
Io. Baptiſta Donatus de Corregio.
Aurelius Stagnus Mutinen. Protom. gen. an. 1574.
Virgilius Riccardus Florentinus.
Hieronymus Pontanus Imolen Protom. gen. 1575. 1581. & 1589.
Leonellus Bellolacteus Anconitanus.
Iulius Buſellus de Aretio. Protom. gen. an. 1576.
Petrus Criſpus Sabinus. Prot. gen. an. 1577. & 1582.
Io. Baptiſta Seriuſtus Lucenſis Medicus Gregorij Papæ XIII. Protom. gen. ann. 1578. & 1586. & confirmatus 1587.
Gaſpar Pirotus Rom.
Famoſiſſimus Hieronymus Cardanus Mediolanen.
Lælius Spagna Ilcinenſis. Protom. gen. an. 1579.
Fabius Amicius Sabinus. Protom. gen. an. 1580.
Franciſcus Manfredus Ianuen.
Saluſtius Saluianus Rom. Hipolyti filius.
Famianus Maſſarus de Galleſio. Prot. gen. an. 1582.
Archangelus Piccolomineus Ferrarien. Protom. gen. ann. 1583.

Ferrantes Euſtachius Bartolomei filius.
Baſilius Parauicinus Nouocomen.
Antonius Portus firmanus Medicus PP. Sixti Quinti, Protomed. gen. ann. 1584. confirmatus 1585. & 1591. & 1600.
Andreas Gabriellius Senogallien.
Alphonſus Cataneus Ferrarien.
Pompeius de Vbertis Tifernas.
Ioachimus Thomaſius Rauennas Protomedicus gen. ann. 1588.
Paulus Rainerius de Foſſa Aquilanus.
Alphonſus Barba ab Aquipendio.
Antonius Rigus de Saxoferrato. Prot. gen. ann. 1590.
Rodulphus Siluestrius Bononien. Medicus Papæ Gregorij XIV. & Clementis VIII. Protom. gen. ann. 1591. 1596. & confirmatus 1597.
Caſtor Durantes de Gualdo.
Sextilius Piccolomineus Archangeli filius.
Sigiſmundus Brumanus Cremonen. Medicus Clementis PP. Octaui. Protom. gen. an. 1593. confirmatus ann. 1594. obijt Protom.
Odoardus Lopes Luſitanus. Protom. gen. an. 1594. 1606. & 1612.
Bartolomeus de Cruce Romanus.
Alexander Feria Caſalen.
Petrus Gentilis de Fabricijs Sextinen.
Marſilius Cagnatus Veronen. Protom. gen. an. 1595. 1602. & 1610.

Iacobus Minutulus Lucenſis.
Iulius Durantes Caſtoris filius.
Andreas Ceſalpinus de Aretio.
Hieronymus Nardinus Reatinus.
Ioannes Zecchius Bononienſis. Medicus Clementis PP. VIII. Protom. gen. ann. 1598. confirmatus 1599.
Aſdrubal Minutellus Rom.
Iulius de Angelis de Barga Medicus Clementis Papę VIII. Magnus Præceptor S. Spiritus. Protom. gen. ann. 1601.
Iacobus Lampugnanus Mediolanen. Protom. gen. 1603. & 1622.
Iulius Mancinus Senenſis Canonicus S. Petri in Vaticano, Medicus Vrbani Papæ VIII.
Medorus Patriarcha de Griptis Picenus Protom. gen. ann. 1604. & 1616.
Aſcanius Mandoſius Rom. Protom. gen. ann. 1605. 1613. & 1624.
Saluſtius Iulianus Æquicola Reatinus. Protom. gen. ann. 1607.
Laurentius de Rubeis Senenſis. Protomedicus gen. an. 1608. & 1620.
Iulianus Caſcianus Piſanus.
Io: Baptiſta Orius Ariminenſis.
Hieronymus Baldolus Fulginas. Protomedicus gen. ann. 1609. & 1615.
Sebaſtianus Iozzius de Interamna. Protomed. gen. ann.

ann. 1621. 1628. & 1633.

Cinthius Clemens Corinaltenſis Canonicus Lateranenſis, Medicus PP. Pauli Quinti. Protom. gen. ann. 1614.

Ioannes Antonius Zittus de Vallefrigida. Protom. gen. ann. 1611. & 1623.

Io. Baptiſta Faſianellus Reatinus. Protomed. gen. ann. 1618.

Marcus Antonius Lucianus Belforten. Protom. gen. ann. 1625.

Mauritius Meſſorius Romanus.

Philander Colutius Veliternus. Obijt Protom. gen. ann. 1627.

Hieronymus Terminellus Neapolitanus.

Laurentius Garzonius Lucenſis. Protomed. gener. ann. 1619.

Leonardus Gislenus Romanus.

Bernardinus Meſſorius Rom. Protom. gen. an. 1626. 1631. & 1640.

Ioſeph Ghiſlerius Rom. Protom. gen. an. 1632.

Ioſephus de Sanctis Æquicola Reatinus. Protomed. gen. an. 1617. & 1635.

Alexander Menchinus Ilcinenſis. Protomed. gen. ann. 1629.

Angelus Cardus Senenſis.

Io. Petrus Morettus Rom. Protom. gen. an. 1639.

Baltaſſar Bonannus de Sellano Spoletanus. Protom. gen. ann. 1636.

Ioan-

Ioannes Manelphus Eretanus. Protom. gen. an. 1630.
Tiberius á Fonte Eugubinus Protom. gen. an. 1637.
Nicolaus Rentius Sabinus. Protom. gen. an. 1634. 1644.
Paulus Zacchias Romanus Protomedicus generalis 1644
ann. 1638.
Ioannes Præſſius Ceſanus.
Dominicus Guidarellus Romanus. Protom. gen. an. 1641. confirmatus 1642.
Baldus Baldus Florentinus. Protom. gen. deſignatus ann. 1643.
Gaſpar Capponius Romanus.
Dominicus Pacinus Piſtorienſis.
Io. Bernardinus Denſa Salernitanus:
Io. Benedictus Sinibaldus) Leoniſſani.
Benedictus Rita)
Franciſcus Perla Caluienſis.
Marcellus Lucius Romanus.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE

LAVS DEO.

INDEX CAPITVLORVM.

DE numero, & ordine Collegarum. Cap.I. pag.9
De Collegij Magiſtratuum numero, & tempore. Cap.II. 10
De conditionibus eligendi Protomedici. Cap.III. 12
De modo eligendi Protomedicum. Cap.IV. ibid.
De Protomedici deſignati abſentia, Magiſtratum adeundi tempore, & de eius Vicegerente. Cap.V. 15
De iureiurādo à nouo Protomedico praſtando. Cap.VI. 16
De noui Protomedici inſtructione. Cap.VII. 17
De Protomedici poteſtate, ac iuriſdictione. Cap.VIII. ibid.
De Protomedico exteras Ciuitates, & alia loca viſitaturo. Cap.IX. 21
De Conſiliariorum officio. Cap.X. 22
De Camerarij electione, & officio. Cap.XI. 23
De Cenſorum electione, & officio. Cap.XII. 24
De Collegio Cenſorio conuocando. Cap.XIII. 26
De Syndicorum electione, & officio. Cap.XIV. 30
De Syndicis cum Protomedico. Cap.XV. ibid.
De modo accuſandi Protomedicum. Cap.XVI. 31
De Syndicis cum Camerario, & Collegij miniſtris. Cap. XVII. 32

De

De Promotorum electione, & officio. Cap. XVIII. 33
De electione, & conditionibus noui Collegæ. Cap. XIX. *ibid.*
De ratione ſeruanda in electione noui Collegæ cum vnus, & cum plures petiuerint. Cap. XX. 36
Quæ ſeruari debent in admiſſione noui Collegæ. Cap. XXI. *ibid.*
De iure iurando noui Collegæ. Cap. XXII. 38
De pecuniæ à nouo Collega recepta distributione. Cap. XXIII. *ibid.*
De Collegis ab Vrbe abſentibus. Cap. XXIV. 39
De Collega maiorem dignitatem adepto. Cap. XXV. 40
De morte Protomedici. Cap. XXVI. *ibid.*
De nuptijs, & funere Collegarum, & feſtis SS. Coſmæ, & Damiani, & S. Pantaleonis, & commemoratione omnium defunctorum. Cap. XXVII. 41
De Collegij conuocatione, & Collegarum ornatu. Cap. XXVIII. 41
De pœna Collegarum non comparentium, aut ſerò aduenientium. Cap. XXIX. 44
De modo aliquid decernendi. Cap. XXX. 45
De Collegarum ad negocia deputatione. Cap. XXXI 46
De pœna negotia Collegij temerè diuulgantium. Cap. XXXII. *ibid.*
De ratione agendi in cauſis Collegarũ. Cap. XXXIII. 47
De Collegij facultate in creandis Doctoribus, & ratione in eorum creatione ſeruanda. Cap. XXXIV. *ibid.*
De fidei profeſſione, & punctorum recitatione. Cap. XXXV. 50

De modo argumentandi, & caſum proponendi. Cap. XXXVI. ibid.
De modo approbandi, & reprobandi. Cap. XXXVII. 51
De modo Inſignia deferendi. Cap. XXXVIII. 53
De iure iurando poſt collata inſignia, & amplexibus Collegarum. Cap. XXXIX. 54
De diſtributione pecuniæ à gradum petentibus ſolutæ. Cap. XL. 55
De paupere gradus petente. Cap. XLI. 56
De Doctore publicè creando. Cap. XLII. ibid.
De gradu Licentiati. Cap. XLIII. 57
De Hebræis. Cap. XLIV. 58
De pecuniæ diſtributione, de qua in proximis tribus ſtatutis. Cap. XLV. ibid.
De reprobando. Cap. XLVI. 59
De iis, qui aliquam Medicinæ partem exercendi facultatem per ſolas patentes litteras petunt. Cap. XLVII. pag. 60
De ratione animaduertendi in eos, qui ſine licentia medentur. Cap. XLVIII. 63
De Anatome exercenda. Cap. XLIX. 64
De Collegii in eius miniſtros auctoritate. Cap. L. 66
De Viceprotomedici electione, & officio, & eius comite Aromatario. Cap. LI. ibid.
De officio Notarii. Cap. LII. 68
De ſubſcribendo Receptas. Cap. LIII. 70
De Aromatariis corrigendis. Cap. LIV. ibid.
De pœnarum exactione, & diſtributione. Cap. LV. 71

De